

VINTERBONAD HUSBILSDRÖM

INGEN SKA DÖ
AV RÄTFYLLERT

När oturen är framme blir våra kunder ännu nöjdare

Sedan 2010 har vi jobbat hårt för att skapa trygghet och hjälpa våra kunder. Det har gett resultat. Idag har vi fler än 250 000 försäkringskunder och får massor med beröm för vårt sätt att ta hand om dem – inte minst när oturen varit framme. Det fick vi ett fint kvitto på i Svenskt Kvalitetsindex mätning av nöjdheten bland fordonsförsäkringskunder – både 2019 och 2020. Kategorin fordon omfattar bil, mc, båt och snöskoter – och Svedea kom överst på prispallen!

svedea

Störst på mc.

Bil | Båt | Vattenskotter | Motorcykel | Snöskoter | ATV | Hund & Katt | Företag

INNEHÅLL

NUMMER 1 2021

- 4 LEDARE** Slutfegat om drograttfylla!
- 6 DIALOG** Till minne av en stor MHF-profil
- 8 NYHETER** Allt fler svenska körkort dras in
- 10 NYHETER** 40 år med livgivande trafikfond
- 12 NYHETER** Historiskt låga dödstal i trafiken 2020
- 14 NYHETER** Därför tvekar nyktra unga engagera sig
- 16 NYHETER** Året när luften gick ur polisblåsen
- 18 NYHETER** Färre sålda bilar 2020 men fler elbilar
- 21 NYHETER** Varför kör folk så nära framförvarande?
- 24 REPORTAGE** På jakt efter det magiska norrskenet
- 34 NYHETER** Campingbranschen vädrar framgång
- 36 PROVKÖRNING** Lyxig husbil för kräsna livsnjutare
- 38 BEGAGNAT** Premiär för vårt nya begagnattest
- 40 REPORTARE** MHF-avdelning kollar rondellfusk
- 42 PROVKÖRNING** BMW:s nya flirt med H-D-fansen
- 44 KRYSET** Vinstchans för kryssmedvetna
- 46 I BACKSPEGELN** När Aftonbladet slog larm om fylleriet
- 47 NYHETER** Vad händer med besiktning i glesbygd?

Profilen bakom framgångsrik fond

I 40 års tid har MHF:s fond för trafiksäkerhet finansierat värdefulla studier rörande trafiknykterhet. Utan Sune Lundkvist hade fonden troligen aldrig blivit verklighet. **Sidan 10**

Kim skärskådar ungt engagemang

Varför är unga människor som inte dricker alkohol ändå så obenägna att engagera sig i nykterhetsfrågor? Kim Fagerholm, MHF-Ungdom vet – hon har gjort en studie i ämnet. **Sidan 14**

Naturfenomen med stor dragningskraft

I Abisko finns ett av världens säkraste ställen för dem som vill uppleva det klassiska norrskenet. **Sidan 24**

Ny glidarhoj ger försmak av sommaren

BMW:s nya glidarhoj R 18 är en oförblommerad flirt med Harleyköparna. Alltså folk med väl tilltagen plånbok som älskar att tuffa runt på en stor tvåcylindrig glidarhoj. **Sidan 42**

Flott farkost i vinterkylan

Ett gediget Merca-chassi rymmer en rullande semesterbörning som inte bangar för vintertemperaturer. Men smakar det så kostar det.

FOTO: STEFAN NILSSON

Regeringen får inte fega ur igen!

GÖRAN SYDHAGE
vd och stolt
medlem i MHF
goran.sydhage@mhf.se
mhf.se

Antalet åtal gällande drograttfylleri ökar i landet enligt Åklagarmyndigheten. Det handlar om en ökning i Sverige med 38 procent mellan åren 2015 och 2020.

Om vi gör ett nedslag mitt i den perioden, under nationella trafikveckan 2018, så gjordes 55 000 kontroller. 0,31 procent av dessa (171 stycken) var rattfulla på alkohol. Men ännu fler, 0,47 procent (261 stycken) var drogpåverkade.

Trots dessa förskräckliga siffror får fortfarande polisen inte göra rutinemässiga drogkontroller i trafiken.

Det här är, tillsammans med flera andra trafiksäkerhetsfrågor, en viktig fråga för oss i MHF.

VI BRUKAR OFTA ANGE NORGE som föregångsland men i det här fallet är det flera andra europeiska länder där drogkontroller utmed vägarna är vardagsmat.

”Säg inte att Sverige ska bli det sista landet i Europa som kommer att ge polisen möjlighet till rutinemässiga drogkontroller – precis som polisen kan göra vad gäller körkorts- och alkoholkontroller” har MHF:s trafiksäkerhetschef Lars Olov Sjöström sagt vid flera tillfällen då frågan har diskuterats.

PRECIS SOM MED ALKOHOL är det ofta personer med missbruk som upprepade gånger kör drogpåverkade. Enligt forskare beror ökningen på att det finns allt mer narkotika ute i samhället. Störst olycksrisk är det att köra amfetaminpåverkad, följt av cannabis säger man.

Även om en drogpåverkad förare ”åker fast” finns otydlighet vad gäller straffet. Ska en drogpåverkad förare dömas för grovt drograttfylleri handlar det idag om förarens körstil, vilket inte är lätt att bedöma. Ibland

handlar det om att polisen också behöver vittnesuppgifter för att bedöma detta.

KAMMARÅKLAGARE JOHAN BÜLOW vill se gränsvärden för grovt rattfylleri, precis som man har i Norge. Sverige bör införa gränsvärden för drograttfylleri och grovt rattfylleri vilken givetvis är något som MHF tycker är rimligt i allra högsta grad.

I flera andra europeiska länder finns idag teknisk möjlighet att drogtesta trafikanter rutinemässigt vid vägen men i Sverige finns inte möjligheten och inte heller någon metod.

SOM JAG SKRIVIT OM TIDIGARE, tycker givetvis MHF att det är utmärkt att regeringen nu, på Tomas Eneroths initiativ, utreder möjligheten att ge ge polisen rätt att drogtesta förare utan föregående misstanke.

Men måtte det inte bli som med utredningen om eftersupning. Den hade MHF också stor tilltro till, ”– nu ska lagändring bli verklighet” trodde vi alla men så blev det inte. Regeringen, genom justitieminister Morgan Johansson, fegade ur. Att MHF driver frågan vidare är en sak som är säker, men ska vi komma tillrätta med alkohol och droger i trafiken gäller att det nu händer något radikalt med drogfrågan och trafiken.

NU FÅR DET INTE BLI PLATT FALL IGEN. Nu är det dags att regeringen vågar. Fungerar det i andra länder så är det klart att det fungerar i Sverige.

Det ska vara lika självklart att polisen får, kan och ges verktyg för att testa drogpåverkade förare lika enkelt som man kontrollerar om föraren har giltigt körkort eller är påverkad av alkohol.

”Nu är det dags att regeringen vågar. Fungerar det i andra länder så är det klart att det fungerar i Sverige.”

MOTORFÖRAREN

Utgives av Motorförarnas
Helnkyterhetsförbund

Motorföraren
Byängsgränd 8
120 40 Årsta

ÖPPET: 9.00–11.00, 13.00–16.00
(fredag 13.00–15.30)
TEL: 08-555 765 55

E-POST: motorforaren@mhf.se
WEBB: www.motorforaren.se

ADRESSÄNDRING
KUND TJÄNST: 08-555 765 55
E-POST: medlem@mhf.se

REDAKTION
CHEFREDAKTÖR: Mikael Lindberg
MOBIL: 0765-48 97 16
E-POST: mikael.lindberg@mhf.se

REPORTER: Mari Haglund
TELEFON: 08-555 765 63
E-POST: mari.haglund@mhf.se

PRESSANSVARIG: Micke Valier
TELEFON: 08-555 765 62
E-POST: micke.valier@mhf.se

ANSVARIG UTGIVARE:
Göran Sydhage
TEL: 08-555 765 56

E-POST: goran.sydhage@mhf.se
ANNONSDELNING ADRESS:
MHF Annonssavdelning
B-G Werner
Box 16
433 21 Partille
TEL: 0793-47 85 12
E-POST: annonser@mhf.se

Hela tidningen finns tillgänglig
på www.motorforaren.se – även
tidigare utgåvor!

LAYOUT & PRODUKTION: ©thoms

TRYCK: V-TAB, Vimmerby 2021
ISSN: 0463-6678

UPPLAGA
TS-UPPLAGA: 15 300 ex (2019)

Elektrifierat begagnatköp.

dasweltauto.se

Ett tryggt köp

- 12 månaders garanti.
- Kontrollerad på 122 punkter.
- Bytesrätt inom 10 dagar.

Med en laddhybrid klarar du merparten av dina vardagsresor utan utsläpp. Just nu har vi ett antal begagnade Passat och Golf GTE för snabb leverans. Endast 360 kr/år i vägskatt och när du kör på el så är energikostnaden per mil ungefär 2,50 kr/mil*. Många certifierade som Das WeltAuto och då ingår 12 månaders nybilsgaranti och 10 dagars bytesrätt. Du hittar bilarna på dasweltauto.se eller hos din närmaste Volkswagen-handlare.

Räckvidd på el cirka 4 mil och beror på körsätt, körförhållanden och temperatur.

* Uppskattad energikostnad vid laddning hemma och ett bra elavtal.

KRÖNIKA: FRÅN FÖRARSÄTET

Millimeteranpassad

HÄR I NYNÄSHAMNSTRAKTEN råder fortfarande en vinter med snömängder man inte sett maken till på tio år.

Härligt tycker jag, som länge kört med fyrhjulsdrevna bilar. Och räcker inte det, finns även snövässla eller veteransnöskoter att ta till. Fast riktigt där är vi inte än.

Snö och rejält intervåglag är fostrande. Och en fördel är att det inte går riktigt lika fort på motorvägen. Snarare runt 60–70 km/h istället för 120 och mer därtill.

Men allt är inte en dans på vinterrosor. Min bilälskande, bättre hälft har så att säga valt fel bil för ett lantligt liv i vinterskrud. Visst, en ledramp i fronten stänger bort vintermörkret, men den hjälper knappast när snödjupet passerar fem, sex centimeter. En liten, bakhjulsdriven sportbil har så att säga inget att sätta emot när det snöar.

SJÄLVKLART LÅNAR JAG UT min suv, med gosig dieselvärmare som håller rutor rena och kupén varm. I snart två veckor har bilen fått göra tjänst som transportmedel till och från hennes arbete – en självklarhet för mig.

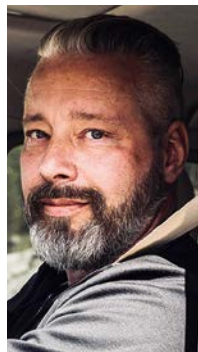
Problem uppstod däremot häromdagen när jag skulle köra en sväng. Bättre hälften satt bredvid och undrade vad som var på gång. Mina växlingar var plötsligt långt ifrån föredömliga. Snarare lite ryckiga utan någon känsla mellan koppling och växellåda.

SVARET, SOM NI TROGNA LÄSARE säkert redan har räknat ut, handlar förstås om stolens inställning. Vi har helt enkelt lite olika benlängd, eller föredrar olika körställningar.

I vilket fall, stolen hamnade inte exakt på millimetern efter mina önskemål. Vanans makt är stor, och den lilla skillnaden gjorde att växlingarna inte blev lika naturliga som vanligt. Och den här bilen har sex växlar att "misslyckas" med.

Efter ett antal småjusteringar hit och dit, blev det i alla fall bra. Men det var så dags. Dagen efter tog hon än en gång bilen till sitt jobb, så snart börjar allt om igen.

Slutligen vill jag tipsa om en nyhet i Motorföaren. Från och med nu kommer vi ha ett begagnattest i varje utgåva och vi börjar med Subarus Forester.

MIKAEL LINDBERG
CHEFREDAKTÖR
mikael.lindberg@mhf.se
0765-48 97 16

En bakhjulsdriven sportbil får allt vänta till våren.

"Mina växlingar var plötsligt långt ifrån föredömliga."

Elver Jonsson
1936–2021
Till minne

MHF:s tidigare ordförande Elver Jonsson har lämnat oss

ELVER VAR EN ÄKTA folkrörelsemänniska, uppvuxen med värderingar som bottnade i klassisk folkrörelsemiljö. Hans intresse för politik väcktes tidigt. Han var med i dåvarande Folkpartiets Ungdomsförbund och kom in i riksdagen när han var 32 år. Ett förtroendeuppdrag han hade fram till pensionen då han lämnade tillvaron som veckopendlare mellan Alingsås och Stockholm.

Elver kombinerade sitt riksdagsuppdrag med ett stort engagemang både i nykterhetsrörelsen och i frikyrkan. Som barn följde han med sina föräldrar till Missionskyrkan där hans far var ordförande. Han blev församlingen trogen livet ut och engagemanget ledde till att Elver axlade den ansvarsfulla posten som Svenska Missionsförbundets riksförbund under tolv år.

NYKTERHETSFRÅGAN VAR för Elver också en viktig fråga utifrån flera perspektiv där ett av dem handlade om trafiksäkerhet och att bekämpa rattfylleriet på vägarna. Intresset tog sig uttryck i att han 1976 valdes till ordförande i MHF Ungdom.

Steget att bli ordförande för moderförbundet tog han 1988 då han valdes till MHF:s förbundsordförande. En position som innebar att han på ett unikt sätt kunde arbeta med att påverka trafiknykterhetslagstiftningen.

MHF VAR EN AV DE pådrivande aktörerna när promillegränsen sänktes från 0,8 till 0,5 promille 1957. Men målet var en nollgräns så opinionsarbetet fortsatte och 1982 beslutades att aktivt arbeta för ytterligare en sänkning av promillegränsen.

Men först efter att Elver tillträtt som

ordförande tog arbetet fart. Hans kon-taktnät och inflytande tillsammans med en Sifo-undersökning om svenska folkets inställning innebar att fler slöt upp bakom kravet.

JAG MINNS ETT SEMINARIUM i riksdags-huset precis före omröstningen och hur Elver där var den självklara ledaren i fokus. Beslutet om den nya trafiknykterhetslagen med en promillegräns på 0,2 togs den 19 februari 1990 och trädde i kraft 1 juli samma år. Elver var inte nöjd utan bidrog aktivt till att det 1994 infördes en strängare lag. Nästa fråga som låg Elver varmt om hjärtat var en ny sjöfyllerilag. Det tog många år innan beslutet om en ny lag togs så Elver hade hunnit lämna riksdagsarbetet när den äntligen infördes 2010.

VID MHF:S SISTA KONGRESS år 2000 lämnade Elver över ordförandeskapet till Benny Ruus som tidigare arbetat som vd för förbundet under Elvers ordförandeskap.

Elver återkom sedan vid flera förbundsårsmöten som mötesordförande och på sitt lugna och resonerande sätt lotsade han oss med sin professionalitet igenom kniviga propositionsordningar. Under middagen på kvällen placerade jag Elver bredvid mig och han visste väl vad det innebar – hans uppgift var att tacka för maten. Hans middagstal var fyllda av humor och fyndigheter.

Sällan pratade han om sig själv och sin familj men hans stora stöd var hustrun Inger och sonen Håkan som han nu efterlämnar. Elver blev 84 år.

MARIA BERGSTRÖM,
förbundsordförande

På Blocket säljs en bil i minuten

Vilken blir din nästa bil?

Snabbast sålda privatbilarna under 2020 på Blocket:

1. **Toyota Aygo**
2. **Volkswagen Polo**
3. **Peugeot 206**
4. **Renault Clio**
5. **Toyota Corolla**
6. **Citroën Berlingo**
7. **Toyota Yaris**
8. **Skoda Fabia**
9. **Ford Fiesta**
10. **Nissan King Cab/Navara**

blocket

Bil- och trafikfrågor

1. Efter sammanslagningar och samarbeten säljs bilar numera under olika namn på olika marknader. Vad heter till exempel Opels modeller i Storbritannien?

- A. Vauxhall
- B. Holden
- C. Opel

2. Vad heter många av Chryslers modeller numera i Europa?

- A. Lancia
- B. Opel
- C. Fiat

3. Sydkoreanska SSangYong, som försökt etablera sig i Sverige och Europa, fick bland annat hjälp med motorer från en annan biltillverkare, vars namn också stod på motorblocket under huven. Vilken tillverkare?

- A. Toyota
- B. Cadillac
- C. Mercedes

4. Ett amerikanskt bilmärke satte sitt namn på Saabs modell 9-3 för 15 år sedan. Vilket märke?

- A. Ford
- B. Chevrolet
- C. Cadillac

5. Sydkoreanska Daewoo säljer inte sina modeller under eget namn i Europa numera. Vad heter de här?

- A. Mitsubishi
- B. Chevrolet
- C. Seat

(Rätt svar på sidan 47)

MHF ÖSTRA VÄRMLAND DELADE UT REFLEXVÄSTAR TILL HEMTJÄNSTEN
MHF Östra Värmland delade ut reflexvästar till hemtjänstpersonalen i Filipstads kommun under december. Det skriver Filipstads tidning.

Det var ordförande Råland Engelbrekt som kom på idén, när han såg att hemtjänstens personal saknade reflexer när de går och cyklar till brukarna. Totalt kommer 70 MHF-reflexvästar och hängande reflexer att delas ut. Hemtjänstpersonalen får också isskrapor och almanackor.

Initiativet blev mycket uppskattat av hemtjänsten i Filipstad. "Det känns fint att de tänker på personalens säkerhet," säger enhetschefen Nathalie Lindqvist, till Filipstads Tidning.

Stor ökning av återkallade körkort

41 603 körkort återkallades av Transportstyrelsen under 2020. Det är det högsta antalet återkallelser under ett år hittills. Det är en ökning med 13,4 procent jämfört 2019, då 36 692 körkort drogs in.

I de flesta fall där Transportstyrelsen beslutar om att återkalla ett körkort, har föraren rapporterats av polisen för ett trafikbrott.

– Vi ser en ökning i inflödet av omhändertagna körkort från polisen och det är det som är förklaringen till att också antalet beslut från oss ökar, säger Mikael Andersson, presschef på Transportstyrelsen.

Det vanligaste skälet till att ett körkort dras in, är punkten "en väsentlig överträdelse". Det innebär oftast fortkörning, men kan också exempelvis vara att föraren har

använt telefonen under körning eller har kört mot

rött. Antalet återkallelser med den grunden ökade med 31 procent, från 19 903 stycken 2019 till 26 050 under 2020.

6 319 körkort återkallades till följd av rattfylleri och drograttfylleri förra året.

Fler poliser på vägarna för att minska trycket på coronavården

Under julhelgerna ökade polisen sin närvaro i trafiken runtom i landet för att minska det höga trycket på sjukvården. I många regioner var belastningen med coronapatienter hög under december. Genom att ha fler poliser ute på vägarna var förhoppningen att minska antalet trafikolyckor

och därmed minska belastningen på sjukvården, enligt polisen.

– När polisen är synlig i trafiken, ser man direkt att det ger en effekt på förarbeteendet. Hastigheterna går ned, riskbeteende och aggressiv körning minskar, säger Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef för MHF.

FOTO: MICHAEL ERHARDSSON/MOSTPHOTOS

Köra nykter viktigast för trafiksäkerheten

Trafikverket genomför varje år en trafiksäkerhetsenkät. De tre beteenden som de tillfrågade ansåg viktigast för trafiksäkerheten 2020 är:

- Köra nykter.
- Inte använda mobiltelefon när man kör.

- Använda bilbälte.

Köra nykter anses vara viktigast. Trafikverket mäter allmänhetens attityder inom trafiksäkerhet sedan 1981. 6 700 personer i åldrarna 16 till 84 år har tillfrågats.

FOTO: MOSTPHOTOS

The future is electric.

Låt framtiden flytta in
Ge dig själv en lugn och fulladdad start på dagen. GARO laddbox är smart och utvecklad för att göra livet lite enklare. Hemma hos dig.

garo.se

GARO®

future smart

Mariestads kommun prisad för vätgasstation

I Mariestads kommun finns den första tankstationen i världen där vätgas tillverkas på plats och allmänheten kan tanka. Tankstationen är unik eftersom den inte är inkopplad till elnätet och är helt självförsörjande på energi genom solceller. Stationen förser ett antal av kommunens vätgasbilar med bränsle.

För sin satsning på vätgas tilldelades Mariestads kommun utmärkelsen Årets hjulkapp 2020

av M Sverige (Motormännen). M Sverige hoppas att fler kommuner ska följa Mariestads exempel och satsa på vätgas.

Vätgas är ett utsläppsneutralt drivmedel. I en bil som tankas med vätgas drivs motorn av en elmotor där batterierna har ersatts av en gastank och en bränslecell. I bränslecellen omvandlas energin i vätgasen till elektricitet. Den enda avgas som släpps ut är rent vatten.

FOTO: MARIESTADS KOMMUN

FOTO: IMMO WEGMANN

Rattfull man körde bil i pulkabacke

En bil kom körandes i hög hastighet i en pulkabacke på onsdag jul 2020 i Brandbergen i Haninge kommun. Det rapporterar Expressen.

– Det har kommit flera samtal till oss, om att en bil åker i full fart i pulkabacken där det är fullt av barnfamiljer. De som ringde oss fick

hoppa undan för bilen, säger Carina Skagerlind vid Stockholmspolisen till Expressen.

Föraren körde vidare mot Brandbergens centrum där polisen fick stopp på bilen. Föraren misstänks för rattfylleri och en rad andra brott.

Euro NCAP: Krocksäkerhet hos lätta lastbilar ligger år efter personbilarnas

FOTO: EURO NCAP

Euro NCAP har tillsammans med bland annat Trafikverket för första gången krocktestat och säkerhetsklassat lätta lastbilar. 19 olika modeller av skåpbilar har provats för förekomsten av så kallade förarstödsystem, det vill säga krockundvikande eller krocklindrande system. Testerna visar att skåpbilars säkerhet ligger flera år efter personbilar.

Antalet lätta lastbilar i trafik ökar stadigt varje år, vilket gör

säkerhetsfrågan allt viktigare.

– Skåpbilar är betydligt sämre utrustade med förarstöds-system än personbilar och de system som finns är oftast sämre än i moderna personbilar, säger Rikard Fredriksson, senior sakkunnig fordonssäkerhet på Trafikverket.

– Att testa och utvärdera skåpbilar är ett första steg för fordonsindustrin att integrera säkerhetsutrustning som redan finns, i nya skåpbilar.

Palmenco

Trandaredsgatan 1B, 507 62 Borås • 010-13 99 100 • info@palmenco.se

www.palmenco.se

Vi stödjer MHFs arbete för en drogfri trafikmiljö

MHF:s trafik-säkerhetsfond har bidragit till forskning i 40 år

Sune Lundkvists "bäbis" har växt sig stark och möjliggjort betydelsefulla insatser för trafiknykterheten

Stiftelsen MHF:s fond för trafiksäkerhet firar 40-årsjubileum. Lars Olov Sjöström är ordförande.

– MHF-fonden har varit betydelsefull för att möjliggöra nya forskningsinsatser, framförallt när det gäller alkohol, droger och trafik, säger han.

ÅR 1981 STARTADES Stiftelsen MHF:s fond för trafiksäkerhet. Initiativtagare var MHF:aren Sune Lundkvist. MHF-fondens syfte enligt stadgarna är "att genom anslag främja vetenskaplig forskning främst inom områdena alkohol och andra droger samt trafiksäkerhet".

Stiftelsen finansieras med frivilliga gåvor. Gåvor till fonden har främst samlats in i olika MHF-sammanhang, exempelvis vid årsmöten, jubileer, födelsedagar, minnesstunder och olika offentliga arrangemang.

MHF-fonden leds av en styrelse där flera välmeriterade forskare och experter ingår.

– Fonden stödjer forskning om alkohol, droger och trafiksäkerhet. Syftet är att färre ska dödas och skadas i trafiken, berättar Lars Olov Sjöström, fondens ordförande och MHF:s trafiksäkerhetschef.

"Sune Lundkvist såg värdet i att det gjordes forskning kring MHF:s hjärtefrågor."

– MHF-fonden har varit betydelsefull genom att möjliggöra nya forskningsinsatser på trafiksäkerhetsområdet, framförallt när det gäller alkohol, droger och trafik, säger Lars Olov Sjöström.

– Vi har dessutom kunnat bidra till inledande forskning på nya områden. Forskning som sedan har kunnat få fortsatt finansiering av statliga forskningsråd.

MHF-FONDEN ÄR VIKTIG för MHF:s opinionsbildning. Det är oerhört betydelsefullt att MHF:s opinionsbildning i olika trafiksäkerhets- och lagstiftningsfrågor baseras på vetenskapliga fakta, framhåller Sjöström.

– Jag tycker att MHF som ideell organisation har ett ansvar att vara sakliga i samhällsdebatten och grunda våra synpunkter på fakta och forskning, säger han.

– Via MHF-fonden får MHF värdefulla kontakter med forskare.

MHF:s fond för trafiksäkerhet grundades 1981 på initiativ av MHF:aren Sune Lundkvist.

– Sune Lundkvist såg värdet i att det gjordes forskning kring MHF:s hjärtefrågor. Forskning som MHF kan använda i sitt

arbete och i sin opinionsbildning, berättar Lars Olov Sjöström.

SUNE LUNDKVIST VAR FÖDD 1920. Han kom ursprungligen från Karlstad. Yrkesbanan började Sune Lundkvist inom det militära som kavallerist i Skövde.

– Sune Lundkvist kom tidigt in i MHF:s verksamhet. Han var anställd som regioninstruktör för MHF i norra Sverige, säger Lars Olov Sjöström.

Vad hade en regioninstruktör för uppdrag?

– Uppdraget var att bistå MHF:s distrikt och lokalavdelningar, genom att vara ett stöd för den regionala och lokala verksamheten.

Berätta lite om Sune Lundkvist som person ...

– Sune var en väldigt social person och gick bra ihop med människor i alla åldrar. Han spelade dragspel, sjöng visor, skrev dikter och berättade roliga historier, minns Lars Olov Sjöström.

– Han bodde i Vallen söder om Skellefteå med sin familj.

Sune Lundkvist har skrivit boken "Nyk-

FOTO: MIKAEL LINDBERG

LITE MER OM

STIFTELSEN MHF:S FOND FÖR TRAFIKSÄKERHET

I MHF-fondens styrelse ingår:

- Peter Allebäck, professor i socialmedicin vid Karolinska Institutet.
- Björn Trolldal, utredare och forskare vid Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN).
- Claes Tingvall, trafiksäkerhetsexpert, adjungerad professor vid Chalmers, fader till Nollvisionen.
- Lars-Eric Jacobsson, MHF, insamlingsansvarig.
- Camilla Spennare, MHF, adjungerad sekreterare.
- Lars Olov Sjöström, MHF, ordförande.

Ersättare:

- Ruggero Ceci, forskare på Trafikverket, Vision Zero Academy.

*Charlotta Rehnman-Wigstad, direktör CAN.

Stöd gärna Stiftelsen MHF:s fond för trafiksäkerhet.

- Gåvor till fonden sätts in på bankgiro 5724-0749, eller genom Swish, nr 123 528 82 12.
- Mer info finns på mhf.se

ORDFÖRANDE. MHF:s trafiksäkerhetschef Lars Olov Sjöström är ordförande för Stiftelsen MHF:s fond för trafiksäkerhet.

ÖVERLÄMNING.

Här lämnar Sune Lundkvist över insamlingsansvaret för MHF-fonden till MHF:aren Bengt Swahn vid MHF:s kongress i Bollnäs 2000.

FOTO: TORD LINDGREN

BÖSS(IN)SAMLING TILL JUL. MHF:aren Sune Lundkvist grundade fonden. Här önskar han God jul med en stor samling MHF-bössor.

terhet vid ratten", som berör MHF:s verksamhet och historia under 80 år.

I STADGARN FÖR MHF-FONDEN står det "att genom anslag främja vetenskaplig forskning främst inom områdena alkohol och andra droger samt trafiksäkerhet". Forskare kan söka bidrag från fonden till forskningsprojekt inom alkohol, droger och trafiksäkerhet.

– I styrelsen för MHF-fonden sitter några av våra främsta forskare och experter inom områdena alkohol och droger samt trafiksäkerhet, säger Lars Olov Sjöström.

– Styrelsen har med sin samlande kompetens och erfarenhet bra förutsättningar för att bedöma inkomna ansökningar på ett professionellt sätt.

FLERA AV DE FORSKNINGSPROJEKT som fått bidrag av MHF-fonden har haft stor betydelse för trafiksäkerheten och arbetet för en nykter trafik i Sverige. Ett exempel är en jämförelse mellan "misstänkt alkoholpåverkan" i polisens olycksrapporter och den uppmätta blodalkoholhalten vid obduktion. Studien gjordes 1986 av forskarna Ulf Björnstig och Anders Eriksson vid Umeå

universitet. Deras studie visade att en högre andel av de omkomna fordonsförarna var alkoholpåverkade än vad som tidigare framgått av den officiella statistiken.

I ett annat projekt undersöktes 1992 alkohols roll vid dödsolyckor med snöskoter. Forskarna, bland annat den rättsmedicinske experten Mats Öström, kunde visa att hela 70 procent av de omkomna snöskoterförarna var alkoholpåverkade.

ETT MYCKET BETYDELSEFULLT forskningsprogram som möjliggjordes av MHF-fonden handlade om att ta fram metoder för att beräkna rattfylleriets omfattning i vägtrafiken.

Forskningen bedrevs vid Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI). Resultaten publicerades i fyra olika rapporter mellan 2004 och 2008.

– Forskningen ledde fram till nya metoder för att beräkna andelen alkoholpåverkade förare i vägtrafiken, förklarar Lars Olov Sjöström.

– En metod som Trafikverket använder i sin årliga analys av trafiksäkerhetsutvecklingen, när det gäller att beräkna andelen nyktra förare i trafiken.

"Vi har alltid ny intressant forskning på gång."

2014 genomfördes projektet "Förekomst av droger och läkemedel hos förare i dödsolyckor – utvärdering av datakvalitet" av forskaren Åsa Forsman vid VTI. Forskningsresultaten bekräftade MHF:s misstankar om att drograttfylleri är ett betydande problem och att det finns mörkertal gällande drogpåverkan hos förare som vållar dödsolyckor.

– Studien visade att drograttfylleri är ett stort problem. Det har också blivit tydligare på senare år, när antalet som omkommer i drogrelaterade trafikolyckor har ökat.

EN AV DE SENASTE forskningsrapporterna som har finansierats med bidrag från MHF-fonden är rapporten "Att minska antal dödade och skadade i trafiken – med fokus på polisens trafiksäkerhetsarbete" (2020). Polisforskaren Stefan Holgersson har lett studien.

– Vi har alltid ny intressant forskning på gång, säger Lars Olov Sjöström.

MARI HAGLUND

Källor: MHF:s jubileumsbok 70 år i trafiksäkerhetens tjänst, MHF-boken "Nykterhet vid ratten".

Lägsta antalet döda i vägtrafike

Under 2020 omkom 190 personer i vägtrafiken. Det visar Transportstyrelsens preliminära statistik. Det är det lägsta antalet döda i trafikolyckor i Sverige sedan 1930-talet.

190 PERSONER MISTE LIVET i olyckor på de svenska vägarna under 2020. Det visar preliminära siffror från Transportstyrelsen. Det har inte varit så få döda i vägtrafiken, sedan man började föra officiell olycksstatistik i Sverige på 1930-talet.

Antalet omkomna för 2020 är 31 personer färre än 2019, då 221 människor dödades i trafiken. 2019 var också ett år med låga dödstal.

– Det är positivt att det för andra året i rad är färre som omkommer i trafiken. Det tyder på att det inte var en tillfällighet att dödsolyckorna minskade i stor utsträckning under 2019, säger MHF:s trafiksäkerhetschef Lars Olov Sjöström.

Delmålet för antalet omkomna i nollvi-

TRAFIKOLYCKA. 190 personer omkom i den svenska vägtrafiken 2020. Det är det lägsta antalet döda sedan 1930-talet. Det är osäkert hur mycket av minskningen som är en följd effekt av pandemin.

FOTO: MOSTPHOTOS

sionen var 220 döda 2020, vilket innebär att etappmålet för 2020 uppnåddes.

MED TANKE PÅ PANDEMIN är det svårt att dra några långtgående slutsatser för olycksutvecklingen under 2020, menar han.

– Jag tror ändå att man kan anta att det minskande resandet är en bidragande orsak till nedgången av antalet dödsolyckor under

FAKTA

OLYCKSSTATISTIKEN

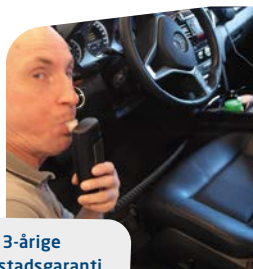
- Transportstyrelsen publicerar varje månad preliminär statistik över hur många som omkommit i vägtrafiken.
- I januari redovisas preliminära dödstal för hur många personer som miste livet under föregående år.
- I april redovisar Trafikanalys den fastställda, det vill säga den officiella statistiken, över antalet döda i trafiken för föregående år.
- Dödsfall till följd av sjukdom eller självmord utesluts ur den officiella statistiken.

Källa: Transportstyrelsen

2020. Men det är inte hela förklaringen.

Trafikanalys har följt transportutvecklingen och trafikmängden löpande under coronapandemin. I början av pandemin under perioden mars–april 2020 minskade vägtrafiken mycket. Den återgick till normala nivåer under augusti och september. Under perioden oktober–november när den andra vågen kom, då minskade trafikmängden igen.

Se hur vi sätter din elektronikeffektivitet i högsätet på:
nordicautoel.se

3-åriga verkstadsgaranti

Verkstäder finns i Stockholm, Södertälje, Göteborg samt Malmö.

Alkolås? – Absolut!

Nordic Auto El säljer, monterar och ger service till godkända alkolås för både yrkestrafikanter och privatbilar.

Vi erbjuder effektiva och kundpassade tekniska lösningar i alla fordon.

- Alkolås
- Taxametrar
- Fleet Management
- Körjournaler
- Billarm
- Belysning
- Bränsle- och elvärmare
- Dragkrokar.

NORDIC
AUTO EL

Vågögatan 8 - 164 40 KISTA - Tel.: 08 35 00 99

KABE

RENTAL

Kontakta oss om du är intresserad eller vill ha mer information och prisuppgifter.

Telefon: 036-39 37 25

E-post: info@kaberental.se

Webb: www.kaberental.se

Hyr snabbt, enkelt och tryggt!

n sedan 1930-talet

Antalet trafikolyckor följde utvecklingen för trafikmängden och minskade stort i början av pandemin, enligt Transportstyrelsen. Den utvecklingen fortsatte inte under våg två.

– Man ser helt klart en minskning både för trafikmängden och antalet trafikolyckor i början av pandemin. Men den nedgången verkar inte ha varit lika kraftig som vi tidigare har trott under resten av pandemin, konstaterar Lars Olov Sjöström.

– Det ska bli intressant att läsa Trafikverkets analysrapport senare i vår över olycksutvecklingen 2020 för olika trafikantgrupper.

MHF ÄR MYCKET INTRESSERADE att se om även de alkohol- och drogrelaterade dödsolyckorna i trafiken minskade under 2020 precis som övriga trafikolyckor.

– Det innebär en risk att polisens nykterhetskontroller sjönk till ett minimum under förra året till följd av pandemin, säger Sjöström.

– Om andelen alkohol- och drogrelaterade dödsolyckor inte gick ned 2020, då visar det att trafiknykterhetsarbetet måste prioriteras upp.

93 AV DE OMKOMNA bilisterna 2020 hade färdats i personbil, övriga i lastbil. Den vanligaste olyckstypen bland omkomna bilister var singelolyckor. 28 motorcyklister miste livet 2020, året innan var siffran 29 stycken. 14 cyklister dödades, jämfört med 17 stycken 2019. Under 2020 omkom 23 fotgängare efter att ha blivit påkörda av motorfordon.

Vilka trafiksäkerhetsområden tror du att Sverige behöver jobba mer med?

– Det kommer även i fortsättningen att vara viktigt att påverka trafikanterna och deras beteende i trafiken, säger Lars Olov Sjöström.

Ett problem som det rapporterats flitigt om är stora brister i vägunderhållet runtom i landet. MHF kontaktas regelbundet av sakkunniga på området som lyfter fram

TJÄLSKADA. Ett problem som det rapporterats flitigt om är stora brister i vägunderhållet runtom i landet. MHF anser att det är allvarligt om det leder till trafikolyckor.

”Man kan se det som ett misslyckande för Nollvisionen, när dåligt vägunderhåll leder till trafikolyckor.”

exempel på olyckor som orsakats av brister som hål i vägbanan, feldoserade kurvor eller trasiga vägräcken.

– Det här är mycket allvarligt. Man kan se det som ett misslyckande för Nollvisionen, när dåligt vägunderhåll leder till trafikolyckor, säger Lars Olov Sjöström.

MARI HAGLUND

Ha en riktigt säker resa!

Dräger

alkolås | alkotestare

DRAGER.SE

POWERED
by K&GK

Varför engagerar sig unga nykte

Ny rapport av MHF-Ungdom djupdyker i frågan som gäckat många

Dagens unga vuxna dricker mindre alkohol än tidigare generationer. Samtidigt är det färre av de unga som inte dricker som engagerar sig i nykterhetsrörelsen. I en ny rapport har Kim Fagerholm på MHF-Ungdom undersökt varför.

VARJE ÅR GENOMFÖR Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) en skolundersökning om alkohol- och drogvanorna hos niondeklassare och elever i årskurs två på gymnasiet. Resultatet av skolenkäten 2019 visade att elevernas alkoholkonsumtion låg på historiskt låga nivåer. Det är en trend som har funnits under några år, enligt CAN.

Fler unga vuxna än tidigare väljer en nykter livsstil. Samtidigt är det färre unga nykterister som är medlemmar i en nykterhetsorganisation. Kim Fagerholm på MHF-Ungdom har i rapporten "Varför unga nykterister inte organiserar sig inom nykterhetsrörelsen?" undersökt varför. MHF-Ungdom är en trafiksäkerhetsorganisation för barn och ungdomar upp till 25 år.

– Bakgrunden till rapporten är att under tiden som jag har arbetat på MHF-Ungdom har våra medlemssiffror sjunkit kontinuerligt, berättar Kim Fagerholm, projektansvarig för studien.

– Det är en paradox att det är fler unga än tidigare som inte dricker alkohol, men allt färre som tillhör en nykterhetsorganisation.

KIM FAGERHOLM HAR en kandidatexamen med inriktning mot organisation. Rapporten "Varför unga nykterister inte organiserar sig inom nykterhetsrörelsen?" har finansierats med bidrag från Stiftelsen Ansvar För Framtiden (SAFF).

– Det här är ett område som det inte tidigare har forskats på, säger hon.

Studien bygger på intervjuer med unga vuxna i åldern 20 till 25 år som inte dricker alkohol. Det är personer som inte sedan tidigare är engagerade i nykterhetsrörelsen eller medlemmar i en religiös organisation med krav på nykterhet.

I det första skedet gjordes 785 enkäter för

"Flera av intervju-personerna förstod inte syftet med nykterhetsrörelsen."

Kim Fagerholm på MHF-Ungdom är projektansvarig för studien.

att få fram intervjupersoner. I nästa steg intervjuade Kim Fagerholm 50 unga vuxna bosatta i stad och 50 bosatta på landet.

– Orsakerna till varför man som ung vuxen har valt att inte dricka alkohol varierar hos intervjudeltagarna, säger Kim Fagerholm.

Det kan exempelvis handla om att man satsar på sin hälsa och träning, att man vill satsa på studierna, att man inte tycker att alkohol är coolt, att det är onödigt eller att alkohol inte smakar gott.

– Många av svaren handlade om image, hur andra uppfattar en och ser på en. Att man känner en press som ung att passa in i vissa ramar. Att det inte är okej att göra bort sig, förklarar Kim Fagerholm.

EN AV FRÅGORNA TILL intervjupersonerna var: Varför är du inte medlem i en nykterhetsorganisation? Studiens slutsats är att intervjudeltagarna anser att bara för att man har valt en nykter livsstil, så betyder inte det att man vill vara medlem i en nykterhetsorganisation.

– De som har svarat i studien, ser valet att inte dricka alkohol som ett individuellt livsstilsval. Man ser inte valet att vara nykter som något som automatiskt är kopplat till att engagera sig i en förening, säger Kim Fagerholm.

DET FINNS FLERA OLIKA orsaker till varför intervjudeltagarna inte är medlemmar i en nykterhetsorganisation. De unga upplever att det inte finns plats för dem i dagens organisationer, att de vuxna inte lyssnar på dem eller tar dem på allvar. Andra uppfattningar är att nykterhetsorganisationer är "mossiga" och att "nykterister är dömande och exkluderande".

– Många gjorde kopplingen att ett medlemskap i en nykterhetsorganisation är för personer som har eller har haft alkoholproblem eller alkoholmissbruk, berättar Kim Fagerholm.

På frågan om varför intervjudeltagarna är medlemmar i andra typer av föreningar, svarade de att det handlar om att de som individer får ut ett mervärde av medlemskapet.

– Flera av intervjupersonerna förstod inte

syftet med nykterhetsrörelsen, säger hon.

– Det var lättare att förstå syftet med att engagera sig i en organisation, om det fanns ett syfte utöver nykterheten. MHF och MHF-Ungdom har exempelvis nykterhet kopplat till trafik och arbetar mot rattfylleri.

En fråga i rapporten är: Vad skulle få dig att eventuellt engagera dig i en nykterhetsorganisation eller bli medlem? Att organisationen är nytänkande, inkluderande och att jag som individ känner att jag kan vara med och påverka, var några av svaren.

DET ÄR VIKTIGT ATT det finns ett tydligt syfte med organisationen, enligt intervjudeltagarna. En av de viktigaste faktorerna är att det måste finnas ett mervärde i engagemanget.

Det är inte självklart att man vill bli medlem i nykterhetsrörelsen bara för att man har en nykter livsstil.

– För att man ska vilja engagera sig måste det finnas ett mervärde, det kan exempelvis vara kopplat till organisationens idé eller mål. Det kan handla om att föreningen arbetar för ett högre syfte som personen tycker är viktigt, förklarar Kim Fagerholm.

– När det gäller nykterhetsrörelsen, kan man tänka sig att nykterhetsorganisationer som har en särskild inriktning, har en större möjlighet att attrahera den yngre generationen.

Att medlemstalen sjunker för ideella organisationer, är inget som är unikt för nykterhetsrörelsen. Dagens unga engagerar sig i samhällsfrågor på andra sätt än tidigare generationer.

– Många föreningar tappar ungdomar som medlemmar, det visar flera studier, konstaterar Kim Fagerholm.

– Dagens unga har ett stort samhällsengagemang, men det ser inte ut på det traditionella sättet. Som exempel, titta på klimatrörelsen och aktivisten Greta Thunberg.

UNGA VUXNA TYCKER INTE att de behöver vara medlemmar i en förening bara för att de har gjort ett visst livsstilsval, har ett intresse eller tycker att en samhällsfråga är viktig. De kan stödja frågan i sociala medier eller delta i en klimatommarsch.

– Det här är en generation som är vana

100

Så många personer mellan 20 och 25 år har intervjuats i studien.

rister inte i nykterhetsrörelsen?

UNGDOMAR. Fler unga vuxna än tidigare väljer en nykter livsstil. Samtidigt är det färre unga nykterister som är medlemmar i en nykterhetsorganisation. MHF-Ungdom har undersökt varför i en ny studie.

FOTO: BROOKE CAGLE

MANIFESTATION. Emma Ståhlberg på MHF:s manifestation vid FN:s globala trafiksäkerhetskonferens 2020. De unga vuxna i studien tyckte att det var lättare att förstå syftet med att engagera sig, om det finns ett syfte utöver nykterheten. Som exempel arbetar MHF-Ungdom och MHF för nykterhet i trafiken.

PROTEST. Unga vuxna tycker inte att de behöver vara medlemmar i en förening bara för att de har gjort ett visst livsstilsval, har ett intresse eller tycker att en samhällsfråga är viktig. De kan stödja frågan i sociala medier eller delta i en klimatmarsch.

FOTO: MARKUS SPISKE

KLIMATMARSCH.

Dagens unga har ett stort samhällsengagemang, men det ser inte ut på det traditionella sättet. Klimatrörelsen och aktivisten Greta Thunberg är ett exempel.

FOTO: MARKUS SPISKE

att ha många valmöjligheter. Deras samhällsintresse är inte mindre, engagemanget ser bara annorlunda ut, säger Kim Fagerholm.

– Via nätet kan dagens unga få kontakt med andra som delar samma intresse eller stödja en samhällsfråga utan vara medlem i en traditionell organisation.

Vad har du fått för respons på studien?

– Positiv. Andra organisationer inom nykterhetsrörelsen tycker att det är bra och intressant att vi har gjort en studie på det

här området och att behövs, säger Kim Fagerholm.

MHF-UNGDOM ANSER ATT det är betydelsefullt att det i framtiden fortsätter att forskas på vad det är som gör att unga väljer att engagera sig i nykterhetsrörelsen eller inte.

– Det är viktigt att det görs uppföljande studier på det här området.

– Vi hoppas att den här rapporten ska få andra organisationer inom nykterhetsrörel-

UNGT ENGAGEMANG. De svarande i studien anser att det måste finnas ett mervärde för att man ska vilja engagera sig i en organisation. Exempelvis ett syfte som personen tycker är viktigt.

FOTO: GAMMA-MAN/MOSTPHOTOS

sen att reflektera över de här frågorna. Det är viktigt inför framtiden, säger Kim Fagerholm.

Vad blir nästa steg – hur kommer du att sprida rapporten?

– Jag kommer att presentera rapporten i olika sammanhang inom nykterhetsrörelsen.

MARI HAGLUND

Fotnot: Om du är intresserad av att läsa rapporten, kontakta kim.fagerholm@mhf-ungdom.se

FOTO: MICHAEL LONGMIRE

FOTO: MOSTPHOTOS

STORT TAPP. Polisens nykterhetskontroller minskade stort under 2020 från 1,2 miljoner 2019 till 300 000 förra året. Orsaken är att polisens rutinmässiga kontroller har stoppats tills vidare för att minska smittorisken under pandemin.

FLER DROGRATTFYLLOR. Antalet anmälda drograttfylleribrott ökade under 2020. Samtidigt vet man inte hur vanligt det är med narkotikapåverkan i trafiken, eftersom polisen inte får göra rutinmässiga drogkontroller.

Antalet rattfyllerikontroller rasade 2020

Till följd av pandemin gör polisen inga rutinmässiga nykterhetskontroller. Därför minskade antalet utandningsprov stort förra året från 1,2 miljoner 2019 till 300 000 kontroller 2020. Även antalet rapporterade rattfylleribrott var betydligt färre än föregående år.

I MITTEN AV MARS 2020 stoppades polisens rutinmässiga nykterhetskontroller tills vidare, det vill säga slumpmässiga utandningsprov för rattfylleri. Syftet är att förebygga spridning av coronaviruset. I de fall där polisen misstänker rattfylleri tas fortfarande ett utandningsprov.

Under 2020 gjorde polisen 300 000 nykterhetskontroller, det visar polisens preliminära statistik. Det är en stor minskning från 2019, då antalet utandningsprov fastställdes till 1,2 miljoner (preliminär siffra – 1 090 500).

– Det är inte överraskande att antalet nykterhetskontroller har minskat stort, med tanke på att de flesta utandningsproven sker vid rutinmässiga kontroller, konstaterar Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef för MHF. – Av hänsyn till smittorisken har polisen i princip upphört med slumpmässiga kontroller.

Vad kan det få för konsekvenser att po-

RATTFYLLERIOLYCKA. 12 500 resor med rattfulla förare uppskattas ske i Sverige varje dag. MHF befarar att antalet alkoholrelaterade trafikolyckor kommer att öka när antalet utandningsprov och rapporterade rattfyllerifall har minskat stort.

FOTO: MOSTPHOTOS

”Upptäcktsrisken för rattfylleri har nog aldrig varit så låg som nu.”

lisen inte gör rutinmässiga nykterhetskontroller?

– Risken är att det kommer ske fler alkoholrelaterade trafikolyckor. En annan konsekvens är att respekten för rattfyllerilagstiftningen urholkas, när allt färre rattfyllerister upptäcks och lagförs, säger Lars Olov Sjöström.

HAN HAR FÖRSTÅELSE FÖR att polisen vill minimera risken för smittspridning.

– Samtidigt är det inte bara nykterhetskontroller som är en risk, utan alla direktkontakter med förare.

Under 2020 anmäldes 8 974 brott av rattfylleri och grovt rattfylleri. Det är en minskning med 3 248 brott jämfört med 2019. Det visar preliminär statistik från Brottsförebyggande rådet (BRÅ).

– Att färre rattfylleribrott anmäls, i takt med att färre förare blir kontrollerade, det faller sig ganska naturligt, konstaterar Sjöström.

– Upptäcktsrisken för rattfylleri har nog aldrig varit så låg som nu.

UNDER 2020 ANMÄLDES 16 758 brott av rattfylleri under påverkan av narkotika, det vill säga drograttfylleri. Det är en ökning med 2 196 fler rapporterade brott jämfört med 2019. Det visar BRÅ:s preliminära statistik.

– Vi har idag inte möjlighet att göra några riktiga mätningar av hur vanligt det är med narkotikapåverkan i trafiken, eftersom polisen inte får göra rutinmässiga drogkontroller, utan får bara testa vid misstanke, förklarar Lars Olov Sjöström.

Det finns flera saker som talar för att drograttfylleriet kan ha ökat. Antalet omkomna i drogrelaterade trafikolyckor har ökat under de senaste åren. Under 2019 miste 22 personer livet i narkotikarelaterade trafikolyckor och 2018 – 31 personer.

DROGRATTFYLLERI ÄR OFTA sammanlänkat med annan typ av brottslighet.

– Det framgår av åtalerna för personer som är misstänkta för rattfylleri under påverkan av narkotika. Ofta är de här individerna inblandade i mycket annan kriminalitet också, säger han.

Det är viktigt att poängtera både när det gäller antalet anmälda brott för rattfylleri och drograttfylleri, att kriminalstatistiken är ett osäkert sätt att mäta omfattningen av brottsligheten, menar Lars Olov Sjöström.

– Anledningen är att statistiken över anmälda rattfylleribrott, är kopplat till hur polisen arbetar i trafiken. Både hur mycket tid polisen lägger och hur effektivt de jobbar, förklarar han.

MARI HAGLUND

Brightec[★]

BRIGHTER TOGETHER

Nytt varumärke men med samma passion som tidigare!

Vi fortsätter som tidigare att brinna för att skapa nyktra arbetsplatser. Genom våra arbetsplatsbaserade Alkolåsterminaler kan personalen snabbt testas innan påbörjat arbetspass.

- Brightec Security AB - Selhagsvägen 6 - 716 94 Mullhyttan - 0585-59 95 00 - brightecsecurity.com

Extra förmånlig ränta för dig

En större utgift kan vara både väntad och oväntad. Oavsett vilket kan du som medlem i MHF låna upp till 350 000 kronor till en rörlig ränta på 4,90* procent.

Läs mer och ansök på seb.se/medlemslan

* Aktuell medlemslåneränta är för närvarande 4,90 %. En kreditprövning görs alltid. Det får inte finnas några betalningsanmärkningar och lägsta årsinkomst är 210 000 kronor. Om den rörliga årsräntan är 4,90 %, blir den effektiva räntan 5,01 % för ett annuitetslån på 100 000 kronor upplagt på 5 år (60 återbetalningstillfällen), utan uppläggningsavgift. Det totala beloppet att betala, vid oförändrad ränta blir 112 953 kronor och din månadskostnad blir 1 883 kronor. Årsränta per 2020-03-02.

SEB

Försäljningsstatistik 2020

Volvo kvar
i topp

SVENSKT I VINNARSPÅRET. Volvo V60 – vinnaren bland 2020 års nyregistreringar. Volvo tog även silver- och bronsplatsen med XC60 respektive XC40.

FOTO: VOLVO CARS SVERIGE

Den totala personbilsregistreringen under 2020 gick ner jämfört med året innan. Minskningen landade på 18 procent. Men Volvo behåller täten och i elbilsligan har dyra Polestar kört om stora Teslan med besked – nästan dubbelt så många sålda bilar.

BARA I DECEMBER 2020, minskade registreringarna med 28 procent. En av anledningarna är förstås den pågående pandemin. Totalt under 2020 registrerades 292 024 personbilar, jämfört med 356 036 under 2019. Nedgången för tunga lastbilar var än större med en minskning på 40,3 procent. Lätta lastbilar upp till 3,5 ton minskade med 42,4 procent.

Bästsäljande personbil blev återigen Volvo S/V60. Volvo tog även hem andra- och tredjeplatsen i topplistan.

BÄSTSÄLJAREN UNDER 2020 blev Volvo med modellen S/V60. Det visar färsk statistiken från Bil Sweden gällande nyregistreringarna. Totalt registrerades 18 567 stycken S/V60, en minskning med knappt 20 procent, jämfört med hela 2019.

Andraplatsen togs av Volvo XC 60 med 12 291 registreringar, en minskning med sex procent mot 2019. Även tredjeplatsen

– Fordonsåret 2020 blev svagare än vad vi räknat med i början av året. Coronakrisen är den viktigaste bidragande förklaringen, enligt Mattias Bergman, vd Bil Sweden.

landade hos Volvo i och med modellen XC40, där 10 293 registreringar innebar en ökning jämfört med 2019 med nästan 35 procent.

DEN TOTALA NEDGÅNGEN i antalet registreringar kan enkelt sammanfattas coronakrisen.

– Fordonsåret 2020 blev svagare än vad vi räknat med i början av året. Coronakrisen är den viktigaste bidragande förklaringen. Prognosen på 330 000 personbilar under 2020 reviderades till 270 000 i april förra året, berättar Mattias Bergman, vd Bil Sweden.

I oktober återhämtade sig marknaden och prognosen ändrades till 280 000 bilar, en siffra som blev ännu högre när 2020 års siffror sammanställdes.

VAD SOM ÖKAT NÄRMEST explosionsartat under 2020 var andelen laddbara bilar. Dit räknas både laddhybrider och elbilar. Ökningen jämfört med 2019 blev hela 135 procent, vilket motsvarar 93 938 laddbara bilar under 2020. Av dessa knappt 94 000 laddbara bilar var lejonparten laddhybrider.

Andelen laddbara personbilar motsvarade 32,2 procent av hela antalet nyregistrerade personbilar under 2020.

De lätta lastbilarna upp till 3,5 ton hade ett extremt tungt år 2020. 31 008 registreringar innebar en minskning med 42,2 procent jämfört med 2019. Sverige hade därmed den största procentuella minskningen bland lättlastarna i hela Europa. Bäst i Sverige gick det för Volkswagen, följt av Ford och Mercedes-Benz.

ÄVEN LASTBILAR ÖVER 16 TON kände av en minskning under 2020, minus 25,5 procent, eller 4 959 registreringar. Det var faktiskt bara bussarna, totalt, som inte visade röda siffror. 1 674 registreringar betydde en ökning med 27,0 procent jämfört med året innan. Tätplatsen bland dessa togs av Kässbohrer-Setra, följt av MAN och därefter Mercedes-Benz.

Hur ser bilförsäljningen ut för 2021?

– Vår prognos för 2021 är 300 000 nya personbilar, vilket är en ökning med cirka tre procent. Den ska ses mot bakgrund av förestående massvaccinering och en tro på konjunkturåterhämtning under andra kvartalet. Konsekvenserna av de föreslagna styrmedelsförändringarna som väntas träda i kraft 2021 gällande exempelvis sänkt bonus för laddhybrider skapar däremot hög osäkerhet, säger Mattias Bergman.

MIKAEL LINDBERG

18

Så många procent minskade nybilsförsäljningen förra året.

10 I TOPP PERSONBILAR

Placering	Bil	Registreringar	Förändring % jmf. 2019
1	Volvo S/V60	18 567	- 19,89
2	Volvo XC60	12 291	- 6,11
3	Volvo XC40	10 293	+ 35,43
4	VW Golf	9 856	- 30,70
5	VW Passat	9 792	+ 9,92
6	Volvo S/V90	9 092	- 38,21
7	Kia Niro	8 790	+ 11,44
8	Kia Ceed	6 845	+ 9,66
9	Toyota RAV4	6 796	+ 42,59
10	VW Tiguan	6 575	- 43,63

10 I TOPP KLIMATBONUSBILAR

(El-/laddhybridbilar med max 60 g/km CO₂-utsläpp + alla gasbilar)

Placering	Bil	Typ	Registreringar
1	Volvo S/V60	Laddhybrid	6 941
2	Volvo XC60	Laddhybrid	6 624
3	VW Passat GTE	Laddhybrid	5 870
4	Kia Niro	Laddhybrid	4 324
5	VW ID.3	El	4 014
6	Kia Optima	Laddhybrid	3 632
7	Tesla Model 3	El	3 557
8	Kia Ceed	Laddhybrid	3 324
9	Mitsubishi Outlander	Laddhybrid	2 821
10	Volvo XC40	Laddhybrid	2 815

10 I TOPP ELBILAR

Plac	Bil	Typ	Registreringar
1	VW ID.3	El	4 014
2	Tesla Model 3	El	3 557
3	Kia e-Niro	El	2 554
4	Renault Zoe	El	2 161
5	Nissan Leaf	El	1 815
6	Audi e-tron	El	1 795
7	Hyundai Kona	El	1 671
8	Polestar 2 PS2	El	1 622
9	VW e-Golf	El	1 048
10	Tesla Model S	El	894

TOPP 5 LÄTTA LASTBILAR UNDER 3,5 TON

Plac	Fabrikat	Registreringar
1	Volkswagen	10 133
2	Ford	5 251
3	Mercedes-Benz	3 884
4	Renault	2 250
5	Toyota	1 729

TOPP 5 TUNGA LASTBILAR ÖVER 16 TON

Plac	Fabrikat	Registreringar	Förändring % jmf. 2019
1	Scania	2 247	- 23,5
2	Volvo	2 094	- 20,6
3	Mercedes-Benz	379	- 42,7
4	Man	128	- 38,2
5	DAF	81	- 46,4

När det gäller bildelar

Besök oss på www.laga.seTRANSPORT VISAR VÄGEN
010-480 30 00

Välj trygghet för dig och din bil

Vänd dig till ett MRF-företag om du vill känna dig tryggare, på plats eller online. Hos oss får du den omfattande MRF-garantin och när du servar eller reparerar din bil får du MRFs reparationsvillkor, garantier och alla jobb fackmannamässigt utförda. Kolla på vår webb var du hittar närmaste MRF-företag.

www.mrf.se/privatperson

I trygga händer

TÄNK VILT

Se fördelarna du också!

Bli medlem för 150 kr/kalenderår

Som medlem i Älgskadefondsföreningen får du ekonomisk hjälp om du råkar ut för en kollision med något av det anmälningspliktiga viltet.

Medlemskapet är personligt och gäller för alla motorfordon som du är registrerad ägare till oavsett om du har hel-, halv- eller trafikförsäkring.

Du kan få ekonomisk hjälp med upp till **8 000 kr/olyckstillfälle** för självrisk, reparation, hyrbil och bärgning.

Älgskadefondsföreningen är en ideell, rikstäckande förening som sedan 1973 verkat för att minska antalet viltolyckor i trafiken. Vi är idag Sveriges ledande oberoende aktör inom vilt- och trafiksäkerhetsområdet. Verksamheten inriktar sig på att informera om viltolycksrisken samt påverka berörda aktörer för att förebygga viltolyckor. Föreningen har cirka 80 000 medlemmar.

Älgskadefondsföreningen

Läs mer på vår hemsida www.algen.se

Ska det va' så svårt att hålla avstånd?

Varannan bilolycka i svensk stadsmiljö handlar om påkörning bakifrån

Det är framförallt i hårt trafikerade miljöer som det sker upphinnandeolyckor, till exempel på E4 genom Stockholm i rusningstrafik.

– Säkerhetsavståndet för en bil som kör i 70 kilometer per timme är minst 50 meter. På E4 Stockholm håller många ett avstånd på 8–10 meter, fast i betydligt högre farter än så, säger Maria Krafft, trafiksäkerhetsdirektör på Trafikverket.

LÅNGTRADARE ÅKER GÄRNA nära och tätt in på varandra – speciellt om det inte går att göra en omkörning för att andra fordon ligger i ytterfilen.

Hälften av alla de bilolyckor som sker i svenska städer är upphinnandeolyckor, fast i relativt låga hastigheter. Det kan till exempel vara en påkörning bakifrån på 50-väg på en bil som står stilla vid ett stoppljus.

Anders Kullgren, en av världens främsta experter på trafiksäkerhet, är sedan 1995 trafikforsknings-

chef på Folksam. Han är utbildad civilingenjör inom flygteknik på KTH, medicine doktor på Karolinska Institutet och professor i teknisk trafiksäkerhet på Chalmers.

– Det är bland annat hastigheten mellan din och motpartens fordon, den så kallade relativa hastigheten, som avgör hur svår en olycka blir, säger Anders Kullgren.

DET ÄR DOCK INTE BILAR som kör i väldigt hög hastighet som dominerar olycksbilden, han kommer bara på ett enda fall.

– Det beror på vilka olyckor man tittar på. När det gäller dödsolyckorna, så är det fler fall som kört i höga hastigheter på motorväg.

Fast det handlar oftare om för höga hastigheter på 50- eller 70-sträckor, vilket kan ge väldigt farliga olyckor.

Han har forskat på trafiksäkerhet sedan år 1988, så frågan är om det blivit någon förändring.

– Ja för tio år sedan är min känsla att antalet bilar

som körde väldigt fort minskade, men sedan en tid tillbaka har det ökat igen. Det är ett trendbrott, men svårt att få statistik på, säger Anders Kullgren.

Varför utvecklingen vänt är svårt att veta, men polisen har till exempel minskat bevakningen. Risken för att åka fast för fortkörning är relativt liten.

Menar du att polisens bevakning av hastighetsgränserna har minskat?

– Om man tittar på vad polisen ska göra och vilka resurser den har, kanske inte trafiksäkerheten är högst prioriterad och bör nog inte vara det.

ANDERS KULLGREN PEKAR PÅ att yrkestrafiken är ett problem, taxichaufförer och svenska och utländska lastbilsåkare kör till exempel alldeles för fort. Ungefär 70 procent av alla yrkesförare överträder hastighetsgränserna.

– Vi har mätt det i fyra års tid och det blir bara värre och värre. Det är mycket av en ledningsfråga, att förarna tvingas bryta mot reglerna. Många tror att de sparar tid på att köra fort, men studier

i framförallt stadstrafik visar att det ofta blir väldigt ryckigt. Den tid man sparar i stadstrafik är klart försumbar, enligt Anders Kullgren.

Stämmer det verkligen, att man inte kommer fram fortare när man kör fortare?

– På väldigt långa sträckor sparar man tid, men inte på korta. Upphinnandeolyckor är vanligast på vägar med en hastighetsgräns på 50 eller 70 kilometer per timme. De som sitter i bilkö kan dessutom vara ouppmärksamma och hålla alltför korta avstånd. När bilarna saktar ner passar man på att titta i mobilen, öppna sms, läsa mejl och kolla sociala medier. Ouppmärksamhet är största orsaken till upphinnandeolyckor, men det är också vanligt med krockar för att framförande bil gör en kraftig inbromsning

Hur fungerar autobroms?

– Riktigt bra i sådana här situationer. I stadstrafik i låg hastighet är det ett utmärkt hjälpmedel. De flesta nytillverkade bilar har autobroms. Först får man en varning, och om föraren inte gör något slår autobromsen till en sekund innan det skulle skett en krock. Det kan inträffa olyckor även med autobroms, men inte så allvarliga. När det blir ett tillbud är det oftast i hastigheter under 10 kilometer i timmen, och med så lågt krockvåld blir det lindrigare skador.

Finns det något annat som kan hindra eller dämpa upphinnandeolyckor?

– Blinkande bakljus eller högt placerade bakljus vid inbromsning, men effekten är osäker. Bilens inre skyddssystem kan förberedas för en krock – att bältet dras åt, stolsryggen rätas upp, eller nackstödet skjuts fram. Men det effektivaste är nog automatiska system i bilen som håller ett tillräckligt avstånd till bilen framför.

Hur kommer man åt de bilförare som kör alldeles för fort?

– Det är svårt. En möjlig framtida lösning är att koppla bilens maxhastighet till gällande hastighetsgräns, vilket är tekniskt möjligt. Men ingen biltillverkare vågar ta det steget. Flera har bilmodeller där det går att ställa in frivilligt.

MÅNGA NYA BILAR VARNAR för höga hastigheter, men inte mer än så. En väldigt spännande teknikutveckling med enorma möjligheter är på gång. Sedan är det acceptansen som avgör vad biltillverkarna vågar satsa på.

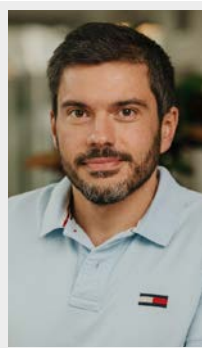
Anders Kullgren berättar att hastighetsöverträdelser kan ge väldigt höga böter utomlands. Bevakningen är ofta mer omfattande än i Sverige, vilket leder till att bilförare håller hastighetsgränsen. I vissa länder finns dold kameraövervakning, medan vi har valt att skylta med det. Effekten blir att folk bromsar in framför kamerorna, vilket dock kan ge

Anders Kullgren, trafikforskningschef, Folksam.

Maria Krafft, trafiksäkerhetsdirektör.

Matteo Rizzi, sakkunnig.

ett bra resultat totalt sett. Investeringen i en enda kamera ligger på cirka en halv miljon kronor, så hur många vi ska ha är en kostnadsfråga.

MATTEO RIZZI, SAKKUNNIG Trafiksäkerhetsenheten väg på Trafikverket, säger att det skulle bli en stor förändring om de bilförare som nu kör tio kilometer för fort följde hastighetsgränsen. Det är en stor grupp det handlar om, så en lägre hastighet skulle rädda många liv.

– Om medelhastigheten sänks en kilometer per timme på landets allmänna vägar kan femton liv räddas per år. Hastigheten är en avgörande faktor i en bilolycka, förklarar han.

Preliminär statistik visar att förra året dog 190 människor i trafikolyckor och året innan 220. Enligt mätningar förra året sjönk medelhastigheten på våra vägar med två kilometer per timme. En orsak kan vara pandemin, en annan att folk kört mindre bil.

– Många tar nu bilen istället för att åka kollektivt, men det totala resandet har faktiskt gått ner, säger Matteo Rizzi.

Hur mäter Trafikverket hastigheten?

– Vi följer upp antalet bilar och lastbilar som passerar mätpunkter som är utplacerade på vägen. Trafikverket försöker på detta sätt att ha koll på vägnätet, ett slags underlag för utbyggnaden av trafiken.

Matteo Rizzi tycker att autobroms är en väldigt bra uppfinning, som kan minska antalet trafikolyckor.

LITE MER OM:

OLYCKSSTATISTIK

• År 2020 omkom preliminärt 190 personer i trafiken (64 i singelolyckor, 46 i mötesolyckor, 7 i upphinnandeolyckor, 0 i omkörningsolyckor, 6 i avsvängningsolyckor, på cykel moped 18, gående 22, korsande kurs 11, och vilt 2, övrigt 14 (exempelvis singelolyckor med cykel och moped, tågolyckor och så vidare).

• Omkomna och allvarligt eller måttligt skadade i upphinnandeolyckor (alla fordonstyper) var enligt senaste statistiken (2019), 267 personer – 100 på motorväg, 81 på annan allmän väg, 12 på gata och 21 på motortrafikled, 53 har inte kunnat identifieras på grund av undermålig rapportering.

Källa: Trafikverket

pre

– Det förhindrar inte alla tillbud, men inbromsningshastigheten sänks. Istället för att krocka i 30 kilometer, så krockar man i fem kilometer per timme.

Konsekvenserna blir lindrigare, och i bästa fall endast lite plåtskador. Att hastigheten är så avgörande blir därmed tydligt.

– Det bästa är dock om bilen bromsar helt, så att det inte blir några skador alls, tycker Matteo Rizzi.

AUTOBROMS ÄR ETT TILLVAL i många nya bilar. Tekniken gällde först för fotgängare,

men numera även för fordon i högre hastigheter. Eftersom människan tenderar att göra misstag hela tiden är nog självkörande bilar den bästa lösningen.

– Autobroms är dock inte standard i alla nya bilar. Och för till exempel dem som har många firmabilar kan tillvalet bli för dyrt, trots att bilen är den viktigaste arbetsplatsen, säger Matteo Rizzi.

Enligt Magnus Lindholm, Trafiksäkerhetsanalytiker Trafiksäkerhetsenheten på Trafikverket, så är singel- och mötesolyckor absolut vanligast i olycksstatistiken för samtliga personer som omkommit i vägtrafiken under ett år.

– Förra året avled 190 människor i trafiken – det lägsta dödstalet sedan biltrafiken kom på 1920-1930-talet. I början av 2000-talet handlade det om 450-500 människor, förklarar han.

RIKSDAGEN HAR SATT UPP etappmål i nollvisionsarbetet – att dödstalet skulle halveras mellan år 2007 och 2020.

– Det etappmål riksdagen satte upp år 2007 om max 220 omkomna år 2020 har därmed uppnåtts. Nuvarande etappmål handlar om ytterligare en halvering redan till år 2030, påpekar Magnus Lindholm.

Dödstalet får då uppgå till max 133 omkomna, en halvering av genomsnittet för perioden 2017-2019. Han säger att antalet upphinnandeolyckor är förhållandevis litet i jämförelse med andra trafikolyckor.

– Omkomna och allvarligt eller måttligt skadade i upphinnandeolyckor (för alla fordonstyper) var enligt statistik för år 2019, 267 personer – 100 på motorväg, 81 på annan allmän väg, 12 på gata och 21 på motortrafikled, 53 fall har inte gått att identifiera på grund av ofullständiga rapporter.

Av 63 miljarder fordonskilometer (körda kilometer för samtliga bilar per år), så är cirka 20 miljarder på motorväg.

Hur många omkomna, svårt eller måttligt skadade var det totalt i Sverige år 2019?

– 7 291 totalt varav 2 710 med motorfordon, så 267 personer är en liten del i det hela, konstaterar Magnus Lindholm.

YLVA BERLIN

VOLVO SELEKT

Begagnad Volvo med nybilsgaranti

Volvo Selekt är noga utvalda begagnade Volvobilar som är kontrollerade och certifierade. Bilarna är max fem år gamla och du får 24 månaders nybilsgaranti. I priset ingår även 24 månader Volvo On Call samt Volvo Assistans. Volvo Selekt hittar du bara i Volvohandeln.

Läs mer och hitta din egen Volvo Selekt-bil på selekt.volvocars.se

Alltid med Volvo Selekt

- Nybilsgaranti
- Volvo On Call
- Volvo Assistans
- Kontrollerade och certifierade bilar

Garantin gäller fr.o.m. leverans förutsatt att bilen servas med Volvo Originalservice enligt gällande serviceplan. Fritt Volvo On Call abonnemang 24 mån för bilar utrustade med Volvo On Call.

POLARLJUS. En midvintervandring i Abisko är aldrig fel, i synnerhet när ljuset är det rätta. Från Stor-Nabben får vi en mäktig vy över Lapporten i söder.

Svenska
Campingpärlor

Läs mer om
pärlorna på
campingparlor.se

ÄVENTYR. Dags för skoterfärd i Riksgränsen, en dag när kylan biter i kinderna.

Abisko – vinter när den är som bäst

Häng med på en resa till arktiska Abisko i norra Lappland. Här lockar guiden och fjällräddaren Åsa Säfström med snöskoterturer och världens bästa norrskensspaning.

Minus 18 grader och lätt nordanvind. Det biter i kinderna där vi står på berget Stornabben och blickar ut över Abisko och sjön Torneträsk. Det är ett mäktigt fjällpanorama som breder ut sig, med de norska fjällen i nordväst och Abiskoalperna i söder.

Vi får också en fin vy över Lappporten – ett av fjällvärldens kanske mest avbildade motiv, där inlandsisen skapat en U-formad dal mellan de mer än 1 500 meter höga

REPORTAGE:
CENNETH SPARBY
(TEXT)
SAM HEDMAN
(FOTO)

Svenska Tält i Dorotea AB
Timmervägen 5
917 32 Dorotea
0942-10815
info@svenskatalt.se
www.svenskatalt.se

Måttanpassade Sidor & front till Er husbilsmarkis

bergen Tjuonatjåkka och Nissuntjärro.

– Visst är det en mäktig plats att leva och bo på, säger Åsa Säfström med en gest över det ändlösa landskapet.

HON BOR I BYN Abisko Östra och driver äventyrsföretaget Outback Abisko, där hon bland annat guidar turister till fots och på snöskoter i området. Sommartid är det främst stigcykling på fjället som gäller.

Dessutom kör hon transporter för länsstyrelsen och Svenska Turistföreningen – ut till fjällstugorna längs Kungsleden. Lägg till skotertaxichaufför, fjällräddare, norrskensfantast och mamma till tre år gamla Frode så har du en hyfsad beskrivning av vad hon fyller dygnet med.

Maken Andreas "Ante" Eriksson är fastighetsskötare, anställd av Svenska Turistföreningen. Under vintern tillbringar han merparten av sin arbetstid på snöskotern, i samband med underhåll av fjällstugor och leder. Så visst ses de på fjället en hel del, i samband med alla åtaganden.

– Efter att ha varit sportchef i fyra år på Abisko Turiststation var det ett naturligt steg för mig att gå vidare och driva eget företag.

Och jag har en god entreprenörsanda i mig, konstaterar Åsa med ett skratt. För här måste man hitta på saker för att överleva.

VI FORTSÄTTER VINTERVANDRINGEN ner i dalen mot Kungsledens början, där turiststationen ligger. Här ringlar sig klassiska Malmabanen, järnvägen mellan Gällivare och Narvik, som byggdes i början av 1900-talet. Den bidrog till att Svenska Turistföreningen, STF etablerade boende för fjällturister redan 1902. Själva nationalparken bildades 1909.

– Det speciella mikroklimatet har under 2000-talet gjort Abisko till en favorit för norrskenjägare från hela världen. Under vintern har vi en mängd olika nationaliteter på plats, vilket ger arbete för oss som bor här året om, berättar Åsa.

De flesta turister vill göra ett besök på Aurora Sky Station, Svenska Turistföreningens toppstuga på berget Nuolja. Under säsong kan man ta linbanan upp för att skåda norrskenet från hög höjd.

TIDIGT NÄSTA MORGON, efter en rejäl grötfrukost på Abisko Mountain Lodge, är det dags att ge oss ut på snöskotertur. Det är

HETTA. Dags för vedeldad bastu nere vid Torneträsk. Går att boka på turists

First Camp

Campa tryggt på någon av våra nära 40 destinationer!

Hos oss behöver du inte åka långt för att hitta hem. Med nästan 40 destinationer från Luleå i norr till Malmö i söder är det lätt att hitta din semesterpärla. First Camp är Skandinaviens största campingkedja och vi erbjuder stugor, campingtomter och ställplatser på de allra vackraste platserna i Sverige.

Boka tryggt med Flex så kan du ändra dig fram till klockan 15 dagen före ankomst och få pengarna tillbaka!

Onlinerabatt!
Boka idag och få
15 % rabatt med
koden **MHF21***.

Boka hela resan tryggt och enkelt på firstcamp.se.

*Gäller onlinebokningar på våra svenska destinationer under 2021. Kan ej kombineras med andra erbjudanden och kan inte bokas 12/7–8/8 2021.

stationen.

AFTONMYS. Åsa Säfström lockar med norrskensturer i Abisko.

FIKADAGS. Hög mysfaktor med kokkaffe i träkåsa och munter eld.

fortfarande för lite snö längs lederna i Abisko, så Åsa har valt att utgå från Riksgränsen, fyra mil längre västerut.

Den anrika skidorten har lockat turister sedan början av 1930-talet, tack vare Malmbanan från Kiruna till Narvik.

1934 startade slalomspionjärerna Olle Rimfors och Sigge Bergman Sveriges första skidskola i "modern utförsäkning" vid turisthotellet Lapplandia, och 1952 invigdes den första liften.

RIKSGRÄNSEN HAR VÄXT betydligt under åren, med hotell Riksgränsen som given centralpunkt.

Men denna midvinterdag vilar orten fortfarande i vintersömn. Än är det ett par månader till dess att skidområdet öppnar.

Under vårvintern stortrivs snöskoterförarna här uppe, där många kommer från den norska sidan för en helgtur. Det finns närmare 25 mil leder mellan Abisko och Gränsen, merparten i utsatt fjällterräng.

Vi är en handfull förväntansfyllda deltagare, som alla bor på Abisko Mountain Lodge. Det schweiziska paret David och Ramona Strupler har tagit vintersemester, och börjat med några

McLouis
fr. 649 000:-

ALL INCLUSIVE

Vi har ett brett utbud av både nya och begagnade husbilar för omgående leverans!

Albins Husbilar
är numera en del av
Autohallen Husbilar!

VALSKOG
Arbogavägen 314
0221-76 00 55

Samt även via Albins Husbilar:

ALINGSÅS Hol Hakelid 21
KARLSTAD Blekegatan 4
KUNGSÄNGEN Mätarvägen 3B
LOMMA Järngatan 39
UDDEVALLA Kurödsvägen 23
VALSKOG Arbogavägen 314

0322-63 00 52
054-15 15 90
08-410 790 90
040-30 49 00
0522-64 65 90
0221-76 00 55

Autohallen
Husbilar.se

Möbler i
Tysk design
av högsta
kvalitet

ALDE värme
Uppvärm
dubbelgolv

Upplev känslan av

PREMIUM+

ALLT INGÅR

EURO MOBIL

dagars vistelse på ishotellet i Jukkasjärvi, för att sedan resa vidare till Abisko Östra.

– Vi har spanat norrsknen, gått på snöskoter och isfiskat. Nu ska det bli riktigt kul att få köra skoter för första gången, säger David.

Marie och Anna Trocmé, mor och dotter från Täby, tog tåget från Stockholm till Abisko. Siktet är inställt på en vecka med idel vintriga aktiviteter som hundspann, isklättring och vintervandring.

– Vi reser en hel del utomlands tillsammans, men i och med pandemin så blev det Lappland istället för Island. Inte helt fel, konstaterar Marie med ett leende.

Anna ska dessutom isklättra på vägen hem, vid ett mindre isfall nära Björkliden.

– Häftigt att äventyren finns så nära, säger hon, med förhoppning om att även kunna se norrsknen i kväll.

EFTER EN KORT INTRODUKTION i fjällvett och snöskoterkörandets konst ger vi oss iväg ut på sjön Vassijaure, med Åsa i täten. Skoterleden går rakt över sjön, där vi sedan viker av mot norr för att följa den böljande strandlinjen.

Det är 15 grader kallt och trots den bistra vinden från norr är det varmt och

RADARPAR. Andreas Eriksson och Åsa Säfström stortrivs på fjället, som också är deras arbetsplats.

skönt under färden. Den tjocka skoteroverallen och rejäla handskar gör sitt till.

David och Ramona tjoar glatt, och tycker att hastigheten är precis lagom. Vi knallar på i drygt 50 km/h, vilket räcker mer än väl på det delvis isiga underlaget.

EFTER DRYGT EN TIMMES FÄRD tar vi en fikapaus i hyfsat lä för vinden. Åsa gör upp eld och trollar fram varm dryck, bullar och kakor. Och visst är det en skön känsla att stunden senare sitta på en renfäll och sörpla kaffe ur kåsa, samtidigt som Åsa berättar mer om trakten och snöskoterkörningen.

– För mig ger skotern en sann frihets-känsla. Ett sätt att smidigt kunna ta mig ut på fjället med familjen, för att fiska, åka skidor och umgås.

Men hon betonar sin strävan efter en mer hållbar skoterturism.

– Det handlar mycket om körstil och att hålla sig till givna leder. Dessutom använder jag miljöklassade maskiner med grön nyckel och eco-läge under mina arrangemang.

ÅSA HAR EN VISION att kunna förnya maskinparken med elskotrar inom några år.

Dags att fortsätta färden, med lite tid för körning på egen hand. Och visst är det breda leenden i yrsnön, där overallerna raskt täcks av iskristaller. Åsa finner mer bärkraftig snö, som gör det än roligare för oss alla på tillbakavägen.

Det är sen eftermiddag när vi sedan tar minibussen tillbaka mot Abisko. Anna och Marie hoppar av strax före skidanläggningen Björkliden. Isklättringen med guide väntar.

För oss andra är det middag på Abisko Mountain Lodge, med efterföljande norrskensspaning. För prognosen visar på goda förutsättningar att få ta del av det dansande ljuset.

Husvagns- och husbilstransporter över hela Sverige!

KABE TRANSPORT

Ring 070-33 68 666
per.danielsson@kabe.se

HUGOS Husbilar

Vetlanda

www.hugoshusbilar.se, 0383-185 50

Vi har egen verkstad, lack och snickeri.
Vi utför all typ av rep. och ombyggnad.

Tex stödben, extravärmare,
tillbehör, försäkringsjobb mm.
Vi bygger kundanpassade bilar.

MCA

Vi inspirerar till äventyr.

Vi designar våra husbilar från hjärtat, för själen. Designad för boende, designad för att prestera. Vi har en innovativ anda och är besatta av kvalitet. Vi vet att det aldrig bara är ett fordon, det är en del av din berättelse. Vår nya serie 2020 inkluderar prisbelönta modeller, bekväma moderna inredningar, exklusiva funktioner och ett brett urval av planlösningar.

Inspirerande äventyr sedan 1965.

SONIC

MATRIX

CORAL

CORAL XL

COMPACT

Passa på att köpa en ny husbil modellår 2020 och få en upplevelsebonus värd 45.000:- på köpet!* Läs mer på vår hemsida adria.se

ADRIA.SE

#INSPIRINGADVENTURES

LITE MER OM:

UPPTÄCK ABISKO

• Till Abisko reser du smidigast med nattåg från Stockholm, via Luleå och Kiruna. Alternativet är flyg med SAS till Kiruna och därefter länstrafikbuss/tåg. Hyrbil från Kiruna flygplats är också en variant, om du vill passa på att besöka Jukkasjärvi, Björkliden och Riksgränsen.

• Outback Abisko och Åsa Säfström arrangerar snöskoterturer – även med övernattnin och middag i fjällstuga – samt norrskensturer till fots och med skoter. Du kan även hyra din egen skoter från 1 450 kr för en heldag. Följande märken och modeller finns: Ski-Doo GT Sport 600 ACE, Lynx X-Trim 900 ACE och Lynx Commander 900 ACE.

www.outbackabisko.com

• Allra bäst övernattar du på Abisko Turiststation i nationalparken, samt på Abisko Mountain Lodge i Abisko Östra. Boende i rum med frukost/halvpension och i stugor med självhushåll.

www.abiskomountainlodge.se

www.svenskaturistforeningen.se

• Häng med på norrskensspaning med guide på Aurora Sky Station, där man tar linbanan upp till Nuolja's toppstation. Åk snöskoter med Åsa till dalstationen om du så önskar.

www.auroraskystation.se

SKOTERLIV. Åsa tillbringar en stor del av dagarna på sin skoter – både som guide och transportör.

VILOPAUS. Varför inte ta en fika vid receptionen på Abisko Turiststation? Vid öppna spisen får du en fin vy över Torneträsk.

ISKALLT. Kolla sviterna på Ishotellet i Jukkasjärvi. Levande konstverk minst sagt.

MISSA INTE ISHOTELLET!

• Passa på att besöka ishotellet i Jukkasjärvi – som håller öppet året om.

Det världsunika hotellet, helt skapat av is och snö från Torne älv, firade 30-årsjubileum i december 2019.

• Varje år återuppstår det i ny skepnad, skapat av ett 40-tal konstnärer från hela världen. Sedan år 2016 går det dessutom att övernatta bland iskonst året om.

• Du behöver inte bo på hotellet för att ta del av isbygget. Det går nämligen utmärkt att göra ett dagbesök på egen hand eller med guide. Kostar 349 kr för vuxna och 249 kr för seniorer.

www.icehotel.se www.kirunalapland.se

Autowatch alkolås

- Cenelec-certifierade
- Trådbunden & trådlös modell
- Dygnet-runt support

info@mobilsystem.se

0770-350 319

MOBILSYSTEM
lösningar för fordonssystem

Samtliga priser är angivna i SEK ex moms.

Flatmo
Textila inredningar

DYNOR - RESÅRMADRASSER
BÄDDMADRASSER - MATTOR

www.flatmo.se 0696-400 95 info@flatmo.se

VERKTYGSBODEN

#513922

POLERSATS I VÄSKA, OSCILLERANDE

Komplett kit med allt du behöver för att komma igång med maskinpolering.

Innehåller: PELA oscillerande polermaskin, Pratt's polermedel, polersvampar till vardera steg, mikrofiberdukar och Pratt's lackförsegling. Allt detta i en praktisk förvaringsväska.

1.995 KR

VÄRLDSBÄST. Abisko och Aurora Sky Station ligger i topp på listan över de bästa norrskensplatserna i världen.

FOTO: SAM HEDMAN

Jaga norrsken på Aurora Sky Station

Norrskenjägare från hela världen reser mer än gärna till Abisko för att skåda "aurora borealis". Nu börjar även allt fler svenskar att hitta dit under midvintern. För den gamla rallarorten vid Torneträsk och malmbanan mellan Kiruna och Narvik, är en av världens bästa norrskensplatser.

DE HÄFTIGASTE VYERNA får man från Aurora Sky Station, Svenska Turistföreningens toppstuga på husberget Nuolja.

– Sedan mer än ett decennium har Abisko stått på många utländska besökares "bucketlist" för att uppleva norrsken, berättar Jessica Milkewitz, plats-

chef på STF Abisko Turiststation, som ligger vid foten av berget.

MEN DET ÄR INTE BARA för norrskenets skull som turisterna letar sig till Abisko, för under midvintern finns även polarljuset.

– Än lever allt för många svenskar i tron att vinter i norra Sverige innebär kompakt mörker. Inget kan vara mer fel. Det blåaktiga och ibland rosa-skimrande polarljuset ger ett gott avtryck under dagarna, säger Jessica.

Jessica betonar även stjärnhimlen och månljuset under klara nätter.

Abisko ligger i regnskugga och kallas för "det

blå hålet" i folkmun – när omgivande trakter har mulet väder har oftast Abisko klar sikt rakt upp i rymden. Dessutom ligger Abisko mitt i Auroraovalen, det magnetfält där norrskenet uppenbarar sig.

TURISTSTATIONEN ÖPPNADE för vintersäsongen i mitten av januari och erbjuder bland annat snöskövandringar, isklättring och klassiska skidturer. Men den allra populäraste aktiviteten i början av vintern är just norrskensspaningen vid Aurora Sky Station.

Turen upp på 900 meters höjd tar drygt 20 minuter, och är ett äventyr i sig. Väl på plats finns stor utomhusterrass, utkikstorn och mysigt kafé.

CENNETH SPARBY

Funderar du på att sälja bilen?

Vi säljer mer än 500 begagnade bilar varje vecka, till köpare i hela Europa. Allt du behöver göra är att knappa in registreringsnumret och lämna in bilen till oss. **Kvdbil** – en skönare bilaffär.

 kvdbil^{se}

Billån eller Leasing.

Anpassat till din nya elbil.

Vi anpassar bilfinansiering efter dina behov där vi även kan garantera restvärdet på din nya Volkswagen. Bilfinansieringen följer bilens värdeminskning, vilket ger dig en lägre månadsbetalning och möjlighet att byta till en ny bil oftare. Med Volkswagen Lease&Care förenklar vi ditt elbilsinnehav i vardagen. Välj mellan tre olika servicepaket utifrån dina behov. Allt på en faktura och betalning per månad.

Gå in på [volkswagen.se](https://www.volkswagen.se) "modeller & bygg din bil" så ser du även månadsbeloppen och hur mycket bil du får för pengarna. Kanske rentav mer än du först trodde.

Volkswagen Financial Services

Under det gemensamma varumärket Volkswagen Financial Services erbjuds serviceavtal genom Volkswagen Service Sverige AB och bilfinansiering genom Volkswagen Finans Sverige AB, helägt dotterbolag inom Volkswagen Group. Volkswagen Försäkring är en del av If Skadeförsäkring AB.

Eldrivet för äventyrare

Nissans e-NV200 Winter Camper är ett kompakt, eldrivet mobilt boende för resenärer med äventyr i sikte. Den baseras på eldrivna e-NV200 Evalia.

Batteriet är på 40 kilowattimmar och motoreffekten 109 hästkrafter. Tack vare energisparande åtgärder som bromsregenerering och Eco-körsläge sägs räckvidden kunna bli mellan 20 och 30 mil.

Med offroaddäck, kraftiga stötfångare, förhöjd markfrigång och extraljus hoppas man locka en aktiv kundgrupp som gillar friluftsliv. Det finns även ett popup-tält i taket samt utfällbar säng och kompakt kök.

Dessutom ska de extra isolerande fönsterglasen maximera komforten i alla väder, enligt Nissan. Solpaneler på taket möjliggör drift av bilens 220-voltssystem.

Vintercamping i Sälen

De alpina skidorterna i Sälen bjuder även på fin längdskidåkning, med närmare 250 kilometer preparerade spår. Allt från kortare barnvänliga varianter i skogs- eller fjällmiljö till längre slingor på högfjället. Och denna vinter ligger snön mer än meterdjup.

Dessutom stortrivs camparna i området. För här finns goda möjligheter till både säsongscamping vid Caravan Club i Tandådalen, och kortare besök i Lindvallen, där det går att boka ställplats i anslutning till Expressvägen, nära Experium.

Skistars torg har dessutom gott om dagparkeringar, som ligger i omedelbar anslutning till backar och spår.

Östra Tandådalstorget bjuder på ett begränsat antal ställplatser. Där betalar man för nattparkering via appen Mobilpark.

Husbilsvänligt i Mariestad

Mariestad har ännu en gång valts till Sveriges husbilsvänligaste kommun. Den medvetna satsningen på att göra kommunen attraktiv för husbilsturister har visat sig ge resultat.

Den årliga omröstningen arrangeras av Husbilsklubben.se, Sveriges största förening för husbilsåkare med över 15 000 medlemmar.

Klubben har sedan 2014 delat ut utmärkelserna Sveriges husbilsvänligaste kommun och första gången Mariestads kommun fick priset var 2016. Nu blir man alltså först med att få utmärkelsen en andra gång.

"Mariestad har verkligen förstått vad man som kommun kan göra för att husbilsturister ska trivas. Webbplatsen är mycket välkommande och informativ för husbilsturister beträffande upplevelser och aktiviteter, samt en presentation av hela åtta ställplatser och fyra campingar," konstaterar Husbilsklubben i sin motivering till priset.

First Camp storsatsar

Skandinavians största campingkedja, First Camp, storsatsar inför campingsäsongen 2021.

Strax före årsskiftet signerades förvärvet av Frigård camping i Danmark, som blir kedjans 45:e destination. Frigård camping ligger på södra Jylland, strax norr om den tyska gränsen och staden Flensburg. Campingen har över 700 campingtomter och ett 30-tal stugor. Dessutom görs stora investeringar i kedjans övriga campingar. I investeringsplanen för 2021 ligger bland annat ett nytt campingområde på First Camp Åhus – Kristianstad.

De totala investeringarna för 2021 beräknas kosta närmare 130 miljoner kronor.

Garmin satsar på ny camping-gps

Camper 1090 är det största och senaste tillskottet i Garmins serie med "camping-navigatörer". Den nya modellen har en tiotum högupplöst touchskärm och det går att välja mellan liggande och stående vy.

Den extra stora skärmen på Camper 1090 gör det enkelt att se detaljer gällande navigeringen," säger

Dan Bartel, global försäljningschef på Garmin.

Anpassade rutförslag, som tar husvagnen eller husbilens storlek och vikt i beaktande, är en viktig detalj. Via vägvarningar blir du uppmärksam på kommande faror som skarpa kurvor och kraftiga lutningar.

Den är förprogrammerad med kartor över hela Europa och kartor för fler delar av världen kan hämtas kostnadsfritt på Garmins hemsida.

Det finns även andra funktioner, som hands-free-samtal via Bluetooth, förbättrad röstassistans och inbyggt wifi, som gör det enkelt att uppdatera mjukvaran och kartor.

KABE MADE IN
SWEDEN

Nya platser. Alltid hemma.

Vår strävan är att alltid ligga steget före med teknik och komfort utöver det vanliga. Med funktioner som höjer livskvaliteten var du än befinner dig. Och när du lär känna din KABE, med alla dess genomtänkta detaljer, smarta lösningar och bekvämligheter, inser du helt och fullt värdet i den genomarbetade designen.

Alla funktioner, som till exempel isolering, ventilation, värmesystem och fönster, är av högsta kvalitet. Ergonomiskt formade soffor, ställbara sängar med spiralmadrass och flexibelt kök utan kompromisser är några exempel på komfort du genast upplever. Vi lägger mycket arbete på att ständigt utveckla våra husvagnar och husbilar, att alltid ligga i framkant och till och med steget före. För att kunna erbjuda dig som KABE-ägare det allra bästa – en husvagn eller husbil som håller högsta standard och exklusiv känsla inifrån och ut.

VÄLKOMMEN IN TILL DIN
KABE-ÅTERFÖRSÄLJARE
SÅ BERÄTTAR VI MER!

Alltid steget före

KABE

  kabehusvagnarhusbilar

Hitta din återförsäljare på kabe.se

VILSAM. Två rejäla enkelsängar med utdragbar trappa mellan dem ger bästa sovkomfort. Gott om ljuspunkter och två låga fönster i sovutrymmet.

DESIGN PÅ HÖG NIVÅ. Läcker arbetsplats i det kompakta köket med vask och trelågig spis. Design är viktigt i Carthagos värld och det syns verkligen här.

EXTRABÄDDAR. Det finns en nedfällbar dubbelsäng som lätt dras ner över framstolarna om man är fler än två som ska sova i bilen.

VÄLISOLERAD. Det varma ljuset lockar när kylan gör sig påmind utanför.

GENOMTÄNKT. Toalettutrymme av den lyxigare modellen där inga detaljer lämnats åt slumpen.

MÅNSIKT. Vinterkylan slog till samtidigt som fullmånen lyste upp kvällen i slutet.

Att välja husbil handlar naturligtvis i vanlig ordning om plånbokens och familjens storlek, men också om livsstil och valet av resmål. Vi har tittat på en chic lyxkryssare där lyxen huvudsakligen handlar om design, detaljarbete och materialval. Det handlar också om boendekomfort när det gäller allt från isolering till den riktigt fina duschen. Carthagos chic e-line I 50 LE DA är en rullande bostad på fyra ton.

CARTHAGO ÄR EN HUSBILSTILLVERKARE som i slutet av 1970-talet började bygga individuellt anpassade husbilar åt kunder och fortsatte med en rad olika byggnationer på Volkswagens modeller och chassin. Efter millennieskiftet fokuserade de på välutrustade husbilar i storlekar upp till Liner-modeller, byggda på MAN:s busschassi.

Vi lånade den här bilen av Bengt i Örkellunga, som var först i Sverige med att importera Carthago.

Vi har botaniserat lite i olika stora husbilar och valde den här vintern, väl medvetna om att kylan slagit till extra hårt i år, en helintegrerad modell

med fokus på köpare som är ett par som unnar sig det där lite extra i form av detaljer och bekvämlighet.

CARTHAGOS CHIC E-LINE I 50 LE DA ÄR lyx i kompakt förpackning, om man kan tala om kompakt när det handlar om en husbil som är 8,05 meter lång, 2,27 meter bred och har en inre takhöjd på 2,11 meter.

Rent tekniskt handlar det om en husbil byggd på Mercedes Sprinter med AL-KO chassi. Ett lågbyggt chassi med dubbla bakaxlar och en spårvidd på 1,98 meter. Motorn är Mercedes 2,2 liters fyr-cylindriga diesel på 170 hästkrafter och växellådan som driver framhjulen är Mercedes 9-stegade automat.

FÖRARMILJÖN ÄR TYPISK MERCEDES med reglage enligt Mercedes koncept, så den som kört en nyare Mercedes känner garanterat igen sig både med reglage, växelväljare och infotainmentsystemet med navigation.

De stora fördelarna med den här lösningen är naturligtvis Mercedes beprövade teknik och till-

gången till service för densamma, samt den låga tyngdpunkten och breda spårvidden, 198 centimeter. Tillsammans med boggin gör det senare bilen extremt stabil med riktigt bra fjädringskomfort.

Lägger vi till den stora vindrutan, de utmärkta stolarna och backspeglarna, får vi ett förarutrymme som gjort för långresor. Det enda vi saknade här var mer kraft från motorn även om de 170 hästarna räcker långt.

EN SÅDAN HÄR BIL KÖRS INTE FORT. En husbil är ju ett sätt att resa och se sig omkring. Bilen har dock en tjänstevikt på fyra ton och en totalvikt på 5,5 ton, så den är inte en racer. Här finns definitivt en bra marginal att lasta.

Säkerheten är något som varit omdebatterat när det gäller husbilar och framför allt när det gäller helintegrerade husbilar som saknar en skyddande stålbur runt passagerarutrymmet. Den här bilen är inget undantag.

Krocksäkerheten är ett problem när det gäller helintegrerade husbilar, men den här är välutrustad när det gäller förarstöd och annan teknik för att undvika en olycka. Dessutom har bilen en seriös

för den kräsne

et av januari i år.

FOTO: STEFAN NILSSON

KÄNSLA AV BÅTINREDNING. Som sagt. Carthago har sinne för detaljer och design. I taket framför soffgruppen finns termometer, hygrometer, barometer och klocka i klassisk båtdesign.

UTRYMME FÖR LAST. Garaget bak rymmer ett par elcyklar, eller mopeder för utflykter i närområdet.

deformationszon framför förare och framsättespassagerare.

I vanlig ordning finns den här modellen med flera olika planlösningar. Den vi kört har två stora enkelsängar som mäter 205x85 centimeter längst bak och en neddragbar dubbelsäng, 195x160 centimeter längst fram över framstolarna.

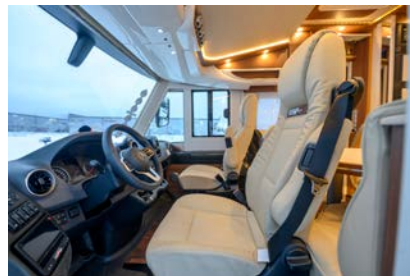
FORDONET ÄR DIMENSIONERAT FÖR fyra personer, både sovande och åkande, men det handlar huvudsakligen om att kunna ta emot gäster. Många av kunderna som väljer den här husbilen gör det just för ett trevligt resande tillsammans och med guldkant. Den är byggd för att leva med och leva i. Egentligen kräver en sådan här bil ett hängivet resande, eller åtminstone ett stort intresse för det mobila boendet.

Vi skriver stort intresse för det mobila boendet eftersom den här typen av husbil är byggd för att ge en upplevelse även i själva boendet. Här är det inte alltid upptäckarglädjen som lockar.

Sovutrymmet och sängarna håller högsta klass och kan erbjuda väl så bra sovkomfort som hemmet. Överskåp och bra läslampor lockar till bok-

GOD FÖRARMILJÖ. Mercedes är kända för bra och sofistikerade förarmiljöer och den här husbilen är inget undantag. Gott om fack för kartor och kamera under den stora vindrutan.

FAVORITSIST. Förarens arbetsplats är lite av favoritplatsen i den här husbilen. Riktigt bra stolar och bra förarmiljö.

LÄDERKLÄTT. Smakfull inredning med träinslag och soffa med mera klätt i mjuk men kraftig läderklädsel.

läsning långa kvällar eller regniga dagar. Köket är visserligen kompaktare men har ändå en trelårig gasspis, kylskåp och frysskåp.

Här finns en utdragbar vägg till det bakre sovutrymmet, om man är fler än två och vill ha lite privatliv. En viktig komfortdetalj är det stora toalettrymmet och det separata duschutrymmet med en riktigt bra dusch med valbar takstril eller handhållen dito.

DET FINNS GOTT OM förvaringsutrymme som är åtkomliga både utifrån och inifrån. Carthago har något man kallar dubbelgolv med uppvärmt kyl-larutrymme som hålls torrt och frostfritt, samtidigt som det ger en känsla av golvvärme. Smart och uppskattat en sådan här vinter och värmen är Aldes vattenburna.

Kort sagt så handlar det om en husbil som är lättkörd med ovanligt bra sikt både genom vindrutan och de yttre backspeglarna. Den är stabil på vägen och utrustad mer med fokus på detaljer och lyx. En husbil för långa resor i öppna landskap, som Norden runt, men inte för småvägar genom byarna på de grekiska öarna.

STEFAN NILSSON

KORTFAKTA

CARTHAGO CHIC E-LINE I 50 LE

Pris: Grundpris:

1 914 000 kr inkl.

moms. Testbilen:

2 150 600 kr.

Motor: Diesel, 4-cyl,
2,2 liter, Euro 6.

Effekt: 170 hk/125
kW.

Växellåda: 9-stegad
automatisk växellåda.

Prestanda: Toppfart
ca: 160 km/h, 0–100
km/h: 13,5 s.

**Längd/bredd/
höjd/axelavstånd:**
805/227/310,5/392 +
80 cm.

**Tjänstevikt/max last/
släp:** 3 975/1 525/
1 600 kg.

Bäddar: Två långbäddar
i bakre delen och
en nedfällbar dubbel-
säng i främre delen.

**Antal passagerare
utöver förare:** 3 st.

Färskvattentank:
235 l.

Spillvattentank:
185 l.

Kylskåpsvolym:
153 l.

Spis: 3-lårig gasspis.

Isolering väggar tak:
38 mm.

Värmeteknik: Dubbelgolv med värmd
"källare" 70 cm djup
under golvet.

Värmesystem: Alde
vattenburen värme.

Stabil på
vägen
Bra vär-
mekomfort
Snyggt de-
taljarbete

Prislappen
Kräver högre
körkorsbe-
hörighet än
B-kort
Motorn väl
svag när bi-
len är lastad

Subaru Forester är ingen typisk stadsjeep utan trivs bäst i skogsmiljö, precis som namnet antyder.

FORESTER, SUBARUS mellanklass-suv, kom 1997 till Sverige i sin första generation. Generation två dök upp 2002, följd av nummer tre 2008 och fyra 2013. Det är den senare vi granskar här. En facelift kom 2016.

Den vanligaste motorn är en tvåliters boxerdiesel på 147 hk. Från 2015 finns den också i kombination med automatlåda, av steglös CVT-typ. Boxermotor gäller även för bensinalternativen, tvåliters motor på 150 hk eller turbomotor på 240 hk. CVT-lådan kan rycka vid start och blir bullrig vid acceleration.

Uppe i fart växlar den mjukt. På den tidigare modellen från 2008 anmärkte vi att fjädringen var för mjuk vid undanmanöver. Så är inte fallet på Forester av nyare modell. Där är fjädringen styvare, vilket gett stabilare och tryggare vägegenskaper, speciellt i en undanmanöver.

FYRHJULSDRIFTEN FÖRDELAR i normalfallet lika mycket drivkraft till framhjul som till bakhjul på manuellt växlade Forester. På automatväxlade exemplar är fördelningen 60 procent på framhjulen och 40 procent på bakhjulen. Ett effektivt system har det visat sig. Subaru Forester har bättre framkomlighet på hala och lösa underlag än flertalet konkurrenter.

Markfrigången är hela 22 cm, vilket också borgar för en viss terrängkapacitet. Ett automatiskt terrängkörningsläge med automatisk medlutsbroms finns som kallas X-mode. Detta finns dock endast i kombination med automatlåda.

Självklart kan du köra fast även i en Subaru Forester. Om du behöver bättre terrängförmåga än så här får du leta bland renodlade och väsentligt dyrare terrängbilar.

Förarmiljön är enkel och lätt att ta till sig med tydliga instrument och reglage. Framstolarna ger bra komfort för de flesta, även om vissa förare kan tycka att sitsarna är lite för plana. Sikten runt om bilen är god, med raka hörn, smala stolpar och relativt stora backspeglar. Baksätet är dugligt på ytterplatserna, medan mittplatsen är trång.

Bagageutrymmet är hyggligt stort och sväljer 505 liter eller 17 läskbackar i normalläge. Om baksätet falls ryms 1 577 liter eller 37 läskbackar.

Forester fick fem stjärnor i Euro NCAP:s krocktest. Krockstatistik från Folksam saknas dock. På äldre exemplar finns inte Subarus autobromssystem Eye Sight, det kom först på modellår 2018.

SUBARU HAR MÅNGA NÖJDA ÄGARE, vilket inte minst undersökningen AutoIndex visar. Där får Subaru som märke toppresultat. Ett av skälen är hög driftsäkerhet, med få kvalitetsproblem. Några

punkter att se upp med finns det dock. Om tidigare ägare har använt bilen som släpdragare kan koppling, stötdämpare och fjädring tagit stryk. Därför är det en god idé att undersöka detta före köp.

Batterikapaciteten har några ägare klagat på. Enligt Länsförsäkringar har Subaru som märke fler fall av fel på styrelektronik till bränslesystemet än medelbilen. Detta kan möjligen gälla även på Forester.

Två återkallelser har gjorts, 2014 återkallades exemplar tillverkade 2013 och 2014. Orsaken var risk för motorfel som kan leda till oväntat mo-

FYRA KONKURRENTER

FORD KUGA 2,0 TDCI TITANIUM

Registreringsår	2013
Kaross	Suv 5d
Motor	2,4 l/181 hk
Dekl. förbrukning	5,3 l/100 km
Nypris -13	396 000 kr
Bilprovning	Bättre än medel (D)
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel (E)
AutoIndex	Bättre än medel

+ Sittkomfort, våghållning

- Anmärkning hjulinställning, blinkers

+ Våghållning, garantier

- Sikt, buller, anmbromsar, belysningsystem

KIA SPORTAGE 2,0 CRDI KOMFORT

Registreringsår	2013
Kaross	Suv 5d
Motor	2,0 l/140 hk
Dekl. förbrukning	5,9 l/100 km
Nypris -13	278 000 kr
Bilprovning	Medel (D)
Rost	Medel
Säkerhet	Bättre än medel (E)
AutoIndex	Medel

FOTO: CHRISTIAN ELLMARK

lighet

torstopp. En annan återkallelse gjordes 2016, för bilar tillverkade 2013 och 2014. Då gällde det risk för kortslutning om elektronik kom i kontakt med rattstången, med möjliga fel på strålkastare, signalhorn och vindrutetorkare.

EN AUKTORISERAD VERKSTAD kan se om exemplaret du tittar på är återkallat och åtgärdat.

Forester är eftertraktade som begagnade, vilket ger högt andrahandsvärde och rätt höga begagnatpriser. Även äldre generationer står relativt högt i pris.

CHRISTIAN ELLMARK, VI BILÄGARE

NYHET. Från och med detta nummer inleder Motorföraren ett samarbete med Vi Bilägare kring begagnattester.

1. Förarmiljön är tydlig och funktionell.
2. Reglaget X Mode är för terrängkörning.
3. Baksätet är dugligt på ytterplats, mittplatsen är trång.
4. Framstolarna ger god komfort.
5. Bagageutrymmet sväljer 505 liter i normalläge.

LITE MER OM:

KÖPGUIDEN

Registreringsår:	2,0 XS 2013
Kaross:	Suv 5d
Motor:	2,0 l/150 hk
Dekl. förbrukning:	6,9 l/100 km
Nypris -09:	303 900 kr
Bilprovning	Ingen uppgift
Rost	Sämré än medel
Säkerhet	Bättre än medel (E)
Autolindex	Bättre än medel

REPARATIONSKOSTNADER

Material och arbete. Prisuppgifter från verkstäder i Stockholmsregionen. Priserna kan variera mellan verkstäder.

Avgassystem exl. främre rör	6 855 kr
Katalysator	8 025 kr
Hjullager höger fram	2 755 kr
Kamrem	Kedja
Elektronikbox, motor	10 318 kr
Koppling	Automat
Stötdämpare fram	4 807 kr
12 000-milasservice	7 681 kr

SÄKERHETSUTRUSTNING

Standard samtliga modellversioner, från och med år. Tillval/extrautrustning kan förekomma.

Bältessträckare fram/bak	98/-
Treppunktsbälte alla platser	2000
Krockkudde förare/passagerare	1998
Sidokrockkudde fram	2000
Nackskydd alla platser	2000
Nackskydd fr. whiplashskydd	2003

KROCKSÄKERHET

Euro NCAP	★★★★★	2013
Folksam	-	-

TEKNISKA DATA

	2,0 XS	2,0 TDI XS
	2013	2013
Längd/bredd, cm	460/180	460/180
Tjänstevikt/maxlast, kg	1 635/445	1 615/465
Max släpvt, kg	2 000	2 000
Antal cylindrar/slagvolym cm³	4/1 998	4/1 998
Effekt hk	150	147
Toppfart, km/h	190	190
0-100 km/h, s	10,6	9,9
Bränsle, liter per 100 km	6,9	5,7
CO ₂ g/km	160	148

BILPROVNINGEN

Statistik saknas för den här generationen. Tidigare modell får medelresultat hos Dekra, med anmärkningar på strålkastare samt slitna bussningar i krängningshämmare och länkar.

ROSTSKYDD

Huv av aluminium, resten av karossen är av stålplåt. Bakluckan har bra tätade hörn, men ingen behandling inuti. Dörrarna har visst vaxskydd, men inte tätade hörn. Plastinnerskärmar skyddar både fram och bak. Luftig och bra konstruktion av framskärm. Bakskärm har en smutssamlare hylla, men med en plåtskarv tätad genom limning. Dörren utgör en del av bakskärm, mindre lyckat ur rostsynpunkt. Bränsletank och rör i plåt är en rostfälla på sikt. Undertill är vissa skarvar tätade och det finns ett visst slitskydd på de mest utsatta partierna. Hållrumsbehandling saknas dock.

ROSTSKYDDSGARANTI: 12 ÅR

Betyg: ★★★★★

MAZDA CX-5 2,0 ADVANCE 4WD

Registreringsår	2013
Kaross	Suv 5d
Motor	2,0 l/165 hk
Dekl. förbrukning	6,6 l/100 km
Nypris -13	256 900 kr
Bilprovning	Bättre än medel (D)
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel (E)
Autolindex	Medel

✓ Köregenskaper, förarplats, garantier

✗ 4WD-system, vissa kvalitetsmissar

✓ Köregenskaper, säkerhet, komfort

✗ Anm. bromsar, oljefuktig motor

VOLVO XC60 D4 2,4 TDI MOMENTUM

Registreringsår	2013
Kaross	Suv 5d
Motor	2,4 l/181 hk
Dekl. förbrukning	5,3 l/100 km
Nypris -13	396 000 kr
Bilprovning	Bättre än medel (D)
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel (E)
Autolindex	Bättre än medel

MHF Höga Kusten kontrollerade bilister i rondell

Under pandemin kan det vara en utmaning att genomföra föreningsaktiviteter. Då får man prova nya idéer. MHF Höga Kusten har för första gången gjort en rondellkontroll.

DEN 25 OKTOBER 2020 var MHF Höga Kusten ute vid två cirkulationsplatser i Kramfors. Kontrollen gick ut på att kontrollera hur och om förarna använde körriktningsvisare (blinkers) i rondellerna.

– De flesta av våra aktiviteter blev inställda under 2020 till följd av pandemin. Då tänkte vi att vi måste hitta på något nytt, berättar Per-Olov Törnkvist, styrelseledamot i MHF Höga Kusten.

AVDELNINGEN KONTROLLERADE nästan 400 förare av personbilar, lätta och tunga lastbilar, vid två cirkulationsplatser. Av de kontrollerade förarna blinkade 201 förare på rätt sätt och 175 stycken blinkade inte alls.

– Det var många bilister som blinkade på rätt sätt. Men det var också väldigt många

RONDELLKONTROLL. MHF Höga Kusten kontrollerade nästan 400 förare i två rondeller i Kramfors. 175 förare struntade i att blinka när de lämnade rondellen.

Per-Olov Törnkvist är styrelseledamot i MHF Höga Kusten.

som inte blinkade alls, säger Per-Olov Törnkvist.

Vad är det då som gäller vid en cirkulationsplats? Du har väjningsplikt när du ska köra in i en rondell. Enligt lagen ska du visa tecken och blinka höger när du lämnar rondellen och kör ut på en avfart. Annars kan du få böter på 500 kronor.

MHF Höga Kusten har även genomfört andra aktiviteter. De har bland annat delat ut reflexer till skolelever och delat ut MHF-material i postlådor.

Hur ser planerna ut för aktiviteter under 2021 för MHF Höga Kusten?

– Vi planerar att ha ett coronasäkert årsmöte för avdelningen under februari. Andra aktiviteter under året är bland annat att arrangera vår återkommande motorträff på nationaldagen och att genomföra rastplatsaktiviteten Ta Paus, berättar Per-Olov Törnkvist.

– Vi får se hur det blir, det beror på hur pandemin fortlöper.

MARI HAGLUND

Registrera dig för Mina sidor

- Tillgång till unika erbjudanden
- Enkel översikt över dina fordon
- Påminnelse via mejl när det är dags för besiktning

Nyhet: Du får dessutom tillgång till dina besiktningsprotokoll digitalt.

bilprovningen.se/minasidor/registrera

 Bilprovningen

Alu-Flex Hundbur Helt i Aluminium

Varför inte den bästa?

5-års garanti att buren är helt skrammelfri.

2-års tillverkningsgaranti.

Tillverkas efter hundens storlek för ökad trafiksäkerhet.

Tät botten med kanter runt om.

Lätt att städa och hålla ren.

Kan skräddarsys till de flesta bilmodeller.

Smide & Montage AB

Telefon: 0120-41030

E-post: info@alu-flex.se

Hemsida: www.alu-flex.se

Välkommen till MekoPartner Bilverkstad

Verkstadskedjan som alltid ger dig mer för mindre.

Vi kombinerar kunskap och engagemang med ett lågt pris och hjälper dig med både service och reparation av din bil.

MekoPartner Bilverkstad erbjuder MHF:s medlemmar:

10 % rabatt på ordinarie service, enligt fordonets servicebok.

10 % rabatt på arbete vid reparationer.

Ni kan även dela upp betalningen

Räntefritt på 4 månader med

MekoPartner-kortet.

BILVERKSTAD

MekoPartner
www.mekopartner.se

Läs mer om våra erbjudanden på mhf.se

MHF Förbundsmöte 2021 måndag den 14 juni

Tid och plats meddelas senare

Alla medlemmar är välkomna som åhörare.
Valda ombud får en särskild kallelse och
behöver inte anmäla sig.

INGEN SKA DÖ
AV RATTFYLLERI

- Traditionella extraljus i både xenon-, led- och halogenteknik
- Ledramper från 6" till 50"
- Marknadsledande prestanda

LightFORCE

Följ oss på Facebook och Instagram - Lightforcesweden

Lightforce Sweden | 0950 - 120 00 | info@lightforce.se | www.lightforce.se

SAKNAD DETALJ. Instrumenteringen är klassisk och enkel men visar inte mycket extra. Saknas gör exempelvis bensinmätare.

VRIDSTARK. Den 1 802 kubik stora boxermotorn är hojens centralpunkt. Största delen av maskinens vridmoment återfinns mellan 2 000 – 4 000 varv.

DESIGN. Den droppformade tanken med sina vita linjer är en del av First Edition-designen. Tanken rymmer 16 liter och ger en aktionsradie på minst 25 mil.

VACKER DETALJ. Hojens öppna kardan är en skönhet i sig själv och bidrar stort till hojens utstrålning, precis som det var förr.

Vid en första anblick påminner BMW R 18 om gamla R5 från 1936. Tanken är droppformad, lackerad i svart med vit rand, kardanen är öppen, stålramen exponerad och åt föraren erbjuds endast en enkelsits.

Redan förra året visade BMW upp två konceptversioner av R 18. Det var givetvis en del av den massiva marknadsföring som föregick lanseringen av den R 18 vi nu provkör.

MED ETT LÄTT TRYCK på startknappen hoppar den massiva motorn på 1 802 kubik igång. Bägge fötterna hålls stadigt mot marken och tur är väl det. Sidorörelsen hos jätteboxern känns nästan som om hojen vill göra ett filbyte fastän den står still.

Tankarna för oss direkt till äldre generationers boxermotorer. De rörde sig, de levde och väckte rent av en trött förare för att tydligt tala om vem som bestämde. Allt detta får vi nu återuppleva på BMW:s nya cruiser R 18, dessutom med tillägget First Edition.

2023 är det 100-årsjubileum för BMW och platsen för provkörningen, museet BMW Group Classic, är nog vald. Utställningen huserar i den ursprungliga fabriken och ligger bara ett bayerskt stenkast från huvudkontoret i München.

Tyvärr visar sig vädergudarna från sin sämsta sida. Det utlovas omfattande regn och ensiffriga plusgrader hela dagen, nästan så att man kan tro att väderguden hämnas för den pågående pandemin.

MEN LÅT OSS ÄNDÅ BÖRJA med hojens hjärta, tillika BMW:s största boxermotor någonsin. Vikten för bara drivlinan är hela 110,8 kilo av en totalvikt på 345 kilo! Men trots den tilltagna volymen är den inte vattenkyld, utan svalkas av luft/olja.

Ur de gigantiska cylindrarna, stora som oljedunkar, får man enligt uppgift ut 158 Newtonmeter vid 3 000 rpm. På effektsidan ser vi en lite försiktigare siffra, 91 hästkrafter vid 4 750 varv.

Motorn trivs som allra bäst mellan 2 000

BMW R 18

Ny BMW i gammal stil

och 4 000 varv konstaterar vi, när vi ger oss ut i den täta morgontrafiken mot motorvägen. Vridet är maffigt, vilket drar ner behovet av onödiga växlingar.

Varvstoppet slår till vid ungefär 5 700 varv, men så högt i registret finns det ingen anledning att befinna sig i. Det är dock lockande att peta sig genom lådan bara för att höra det sköna ljudet och känna på vibrationerna.

Just motorkaraktären är en stor del av upplevelsen. Det fina är att BMW lyckats att trolldra fram vibrationerna till gaspådrag, högt varvtal och vid motorbroms medan hojen

är så gott som vibrationsfri i vanlig marschfart. Vi noterar dessutom att 100 km/h klaras av på låga 2 200 rpm.

KÖRSTÄLLNINGEN ÄR SOM VÄNTAT på en cruiser med en sitthöjd på låga 690 millimeter. Styret är rakt och brett vilket blir avslappnat för överkroppen. Däremot är det lite trångt för fötterna under de stora cylindrarna vilket kan resultera i en del missade växlingar. Fotplattor erbjuds som tillbehör.

Likt gamla R5 har R 18 en öppen kardan. Den satt redan på koncepten, men det var nog få av oss som kunde tro att den även

REPORTAGE:
JOACHIM CRUUS
(TEXT)
MARCUS JAHN,
BMW (FOTO)

RETROKÄNSLA. R 18 tar tankarna tillbaks till år 1936 och modellen R 5. Designen är slående lika.

FÖR FINVÄDER. Det går att åka undan med R 18, fastän det inte är det primära syftet. Chassit är väl avstämt och konsekvent, men torr vägbana är att föredra.

KORTFAKTA

BMW R18

FIRST EDITION

Pris: Från 249 900 kr.

Färger: Svart.

Importör: bmw-motorrad.se.

Motor: Luft/olja, 2-cyl. boxer, OHV, Euro5.

Cylindervolym: 1 802 cc.

Borr x slag: 107,1 x 100 mm.

Angiven effekt: 91 hk vid 4 750 varv/minut.

Angivet vridmoment: 158 Nm vid 3 000 varv/minut.

Transmission: Torr-koppling, 6-växlad, kardan.

Ram: Stålrör

Hjulbas: 1 731 mm.

Fjädring fram: Teleskop, 49 mm ytterrör, 120 mm fjädringsväg.

Fjädring bak: Enkeldämpare, 90 mm fjädringsväg.

Bromsar fram: Dubbla 300 mm skivor, abs.

Bromsar bak: Enkelskiva, 300 mm.

Däck fram: 120/70-19.

Däck bak: 180/65-16.

Vikt: 345 kg (körklar).

Sitthöjd: 690 mm.

Tankrymd: 16 liter.

Bränsleförbrukning: 6,82 l/100 km.

skulle hamna i produktionshojen. Bara nöjet att se den snurra ger en hel del pluspöng. Ryktet säger att en viss svensk designer var högst delaktig på tidigt stadium.

När vi svänger av Autobahn och ger oss på de mindre vägarna upp mot alperna ökar regnet igen. Varningslampan som indikerar att greppkontrollen griper in lyser frekvent vilket ger en hint om att det nog är dags att byta körprogram. R 18 har tre att välja på; Rain, Roll och Rock.

Rain är det snällaste med en väldigt förlåtande trottelsrespons och tidig aktivering av greppkontrollen. Roll motsvarar det som

kallas Road på andra BMW-modeller och för att jazz till det ytterligare har Dynamics döpts om till Rock på R 18. Just Rock är det körprogram som hojen trivs bäst i, med en distinkt gasrespons och mer riff i ljudet. Fast under rådande förhållanden håller vi oss mest till regn, tyvärr.

MED EN KÖRKAR VIKT på 345 kilo ställs det höga krav på bromsarna. Hojar i denna kategori brukar normalt sett inte skryta med de mest distinkta bromsarna. Det brukar vara en del av konceptet att handtaget ska vara stort och trögt att jobba med. Så även på R 18.

Fram hittar vi dubbla 300 millimeters skivor med fyrkolvsok och baktill enkelskiva. Fram och bak är kopplade så att bromskraften fördelar sig vid användning av endast frambromsen. Bettet är bra, men för riktigt effektiva inbromsningar behövs att man stöttar lite med bakbromsen också.

Fjädringen är en del av den klassiska designen och framtill är dämparna gömda i 49-millimeters stålrör. Fjädringsvägen är moderata 120 millimeter.

Baktill sitter en gömd cantilever-enkeldämpare med 90 millimeter fjädringsväg. Känslan är relativt stum och det behövs inte mycket till håll i vägen för att det ska kännas i hojen.

INSTRUMENTERINGEN ÄR "old school" med en dominerande hastighetsmätare. I underkant sitter en liten lcd-ruta som visar den mest nödvändiga övriga informationen. Dock saknas något av det viktigaste, en bensinmätare! En frän detalj är texten "Berlin Built" i mätarens underkant som ger en tydlig information om var den är byggd. Mindre fränt är det att hojen saknar farthållare och värmehantag som standard.

För att baxa runt maskinen finns en backväxel att tillgå, men den kostar tyvärr extra. Listan på ombyggnadsdetaljer är lång. Tillsammans med den kände amerikanske hojbyggaren Roland Sands har BMW tagit fram ett imponerande utbud av tillbehör, allt från "aphängstyren" till customfälgar. Det är med andra ord inga större problem att personifiera sin R 18.

MED R 18 HAR BMW visat att de vill hålla sig kvar på customscenen och modellen är en värdig uppföljare till framgångsrika R nineT, byggd för att kunna byggas om. Den troliga köparen är således förmodligen redan customägare, gissningsvis av amerikanskt fabrikat.

R 18 är maffig, snygg och spännande, men den har sina begränsningar vad gäller komforten och priset är riktigt saftigt med tanke den spartanska tekniken.

										ÄR LED MED VISS BARK		UTGÖR CHASSI KAN TRÄNGD SITTA I		ÄR BROTT I TRA- FIKEN		SÅDANA LAGRAS IBLAND SÄTTA IN DE BÄSTA	
	→				→			GÖR ATT BILIST KAN BYTA RIKTNING									
	→																
KALLAS SEXÅ				SLICKA I SIG													
METOD FÖR ATT TAPPA				SLÄCKER VID REP													
KLINGA- DE UT	ÄR ETT UTSATT LÄGE																
	ANAD																
							LÄKAR- PRAKTIK HÄMMAD										
HAR SMED	↓	SÅDANA HAR SINA KALVAR I SKOGEN	UTÖVAR ÄR OK I BODEN	STADSDEL I WEST END POST- FACKET	↓	JAGA UTAN VAPEN	VARA HÄR OCH NU IRLAND PÅ HEMMA- PLAN	HAR METALL UNDER SINA VINGAR	↓	GÅR DET SOM FUNKAR HYFSAT							
						SPANSK SVENSKÖ TIDIGARE PARTNER											
SKA FÖ- RARE HA I GLASET UPP- RÖRDA								KOMMER SOM ETT SKOTT FRUSTAR									
			ÄRGA TJUTER					RENHÄRIG SÅDANA GJORDE VOLVO PÅ 60-TALET		DOLLAR- GRIN							
I GOD KONDI- TION	↓			ENSTAKA FÖREMÅL HÄLL- HAKEN		KAROSS- FORM MED FYRA DÖRRAR JAGADE			HAR FÖTFÄSTE FÖR SÅDAN ÄR MINUS ETT PLUS								
		KALLAS BYBÖ FRAM- DELEN PÅ BILEN					LIKVIDA MEDEL	SÅGEN- OM- SPUN- NEN									
RULLAR I GROTTA BLEV GUDRUN 2005					DEMOLE- RAS PÅ SKROT BUSKE				FÄLLA KOMMER MED KÖST- NADEN	HAR JAPANSK VÄXEL- LÅDA							
		DE GER TITLAR STAD SOM BYGGS AV BÄVER					ÄR EN SMAL SAK	JAPANSK BUD- DISM	ÄR ÖVIKT HUND- RING MÄTT PÅ LANDET								
SÄGER TACK VAR- ANNAN GÅNG FALLAR			MISS- TÄNKTES					TYNGDE FRAM- TONING									
BLIR KALUFS I FOLK MUN	↓			ÄR VISS HUMMER- SÖPPA GERILLA- MEDLEM					GER VAL- BERED- NING KANJON								
			SÄNKER NIVÅN PLUS			→			ÄR EN UTMÄRKT SKOTER- LED	PÅ TÅ							
SÅDANA SUNGER BAKOM		FRIHAN- DELS- ORGANI- SATION I PARKETT			RYM- MER ZOO	ÄR DEN SOM LIGGER I	BAKOM GÄLLER SÅ SÄGER VI EJ IDAG		VERKADE HÖJDER PÅ LÅNGDEN								
SAMLA	↓			GRANN FRAM- FÖRDE CECILIA MED PAUL				GRÖN PERIOD BEKÄM- PADE MALARIA		STRY- KER MED							
PÅ SKYLT PÅ FYN			ÖPPNAS AV BILL MUTANT			SYNS I EN LITEN GRUPP	BLIR RUTOR VID MINUS										
	→				→			FRIAR IBLAND		SLIPA FORMEN							
PÅ STU- BINEN		SÄNDS KOM- RADIO PÅ MED 27 MHz					ÄR MAN I TALLINN		KOMMA ÅT								

LÖS KRYSSET OCH VINN!

KONSTRUKTÖR: MATS EDVARDSSON

De fem först dragna lösningarna belönas med två bingolotter vardera. Skicka lösningen till: Motorföra-
ren, Byängsgränd 8, 120 40 Årsta före 22/3 -21. Märk
kuvertet "Krysset 1/21". Du kan även e-posta på:
motorforaren@mhf.se

► Namn.....
► Adress.....
► Postadress.....

**HALLÅ
KONSUMENT!**

Vägledning genom
Konsumentverket

Konsument
verket • KO

 Energimyndigheten

Bilsvar

Testa själv!

Bilsvar.se är en sajt hos Konsumentverket där du kan jämföra olika bilmodeller och se hur de står sig i fråga om säkerhet, miljö, ekonomi och teknik.

Med vårt **klimatindex** ser du hur stor klimatpåverkan en bil har jämfört med andra bilar på marknaden.

Vilket klimatindex har din bil?

Sök bland
alla bilmodeller
på marknaden!

Bilsvar.se

En oberoende och kostnadsfri
söktjänst från svenska myndigheter

Motorföraren i backspegeln

Det är presidentval i USA i början av november 2004. Demokraten John Kerry blir slagen av republikanen George W Bush blir omvald för andra gången. Knappt två veckor senare, i Sverige, fastställer Svea hovrätt tingsrättens dom i det omtalade Knutbyrättegången.

Den svenska kronan har samma månad sitt högsta värde gentemot amerikanska dollarn sedan 1996. Det blir ett gott re-seargument västerut, när en dollar "bara" kostar 6,75 kronor.

I Globen spelar Rammstein den 18 november, något som undertecknad helt oplanerat råkar få uppleva på plats.

Samma månad kommer även Motorföraren till medlemmarna och tidningen firar sin 77:e årgång.

TEXT: MIKAEL LINDBERG

Omslag

Omslaget till novemberutgåvan är riktigt somrig och tagen av Christer Andersson. Toyota och BMW:n ska mötas i en duell och vi har möjligen en svag aning om vem som får agera modell på bilden.

Bland alla reportagen i tidningen, har man särskilt lyft fram Regeringens alkoholutredning, som går på MHF:s linje, att svenska folket kräver hårdare straff för rattfyllerister, samt att förbundsstyrelsen tog sikte på en ljusare framtid.

Kvinnlig bilentusiast

26-åriga Maria Weinehall bevisar att tjejer kan bygga bilar, och det med besked. Hennes radikalt ombyggda Nissan 200 SX från 1993 lämnar knappast någon oberörd. Hon beskriver sig själv som självlärd och att det är av misstagen man lär sig.

Det mesta av bilen är skapat efter hennes eget tycke och smak, liksom detaljer för att göra den riktigt snabb på bana. Förutom det, ställer hon ut sin bil, och året efter det här reportaget vinner hon det ätråvärda Peoples Choice på Vallåkraträffen.

Stor uppslutning

Trafiknykterhetens dag lockar inte bara riksdagsmän och opinionsbildare, utan även vanligt folk. Det blir en mäktig manifestation mot rattfylleri. Det hålls manifestationer runt om i Sverige, och just den

här sker på Sergels torg i Stockholm. Precis som i blekingska Karlshamn, har man tänt 150 stycken marschaller, lika många som för de som faller offer för alkohol- och drogrelaterade trafikolyckor varje år.

MHF Camping Club i sitt esse

Den stora husvagnsmässan i Älvsjö blir en perfekt plats för MHF:s Camping Club att visa upp sig i en styrkedemonstration. I en jättemonster på Husbil & Husvagn 2004, står 15 profilklädda MHF:are och informerar om alkohol och MHF Camping Club. I montern finns även den riksbekanta, kraschade Volvo som en berusad förare ändade livet på 13-åriga Erik.

Alarmerande rapport

Aftonbladet uppmärksammar i en serie artiklar att Sveriges unga super ner sig. Tidningens statistik visar att ungdomar i åldern 19 till 24 år nu dricker 30 procent mer än för tio år sedan. En av orsakerna sägs vara de nerlagda ungdomsgårdarna som ersatts med Systembolaget och ett hårt festande.

– På vilket högstadium eller gymnasium som helst i Sverige, kan du få droger eller alkohol levererad till dig inom ett par timmar, säger Fryshusetts vd Anders Carlberg. Skrämmande uppgifter, och hur ser det ut idag? (reds kommentar).

Bak- mot framhjulsdraft

I Motorförarens duell möts en beprövad, framhjulsdreven modell mot ny modellserie utrustad med bakhjulsdrevning. Det handlar om Toyotas Corolla mot nya BMW 1-serie i form av 116i.

Bägge krigar i den så kallade Golfklassen och BMW är den

dyrare av de två. Både Corolla och 116i upplevs som trånga att komma in i baksätet, men trängst är BMW. Däremot är körglädjen svårslagen på kurviga vägar. Däremot, trots att Corolla är tyngre, klår den 116i i accelerationstestet. I alla fall när det handlar om 70 till 110 km på

tredje, fjärde och femte växeln. Slutresultatet blir 29 poäng till Toyota och 27 till BMW.

Den testade BMW:n lever än idag och har rullat 16 500 mil vid senaste besiktningen. Toyota Corollan finns kvar även den, och har idag rullat 18 400 mil sedan sin senaste besiktning.

Karin Sundelin,
Sandöverken

Ur ett glesbygdsperspektiv har tillgängligheten generellt sett förbättrats mer i Götaland- och Svealandsregionerna. I glesbygdskommunerna i Norrlandsregionerna finns vissa områden med klart längre avstånd till närmsta besiktningstation.

ÄNNU INTE MEDLEM?

Specialerbjudande till dig som läser Motorförfaren

Kul att du läser Motorföaren. Som helnykter eller trafiknykter medlem i MHF skulle du vara med och bidra till en nyktrare och säkrare trafik. MHF:s arbete gör skillnad. Vi vill att du blir medlem i MHF – Ett helt år för bara 195 kr istället för ordinarie 285 kr. Då får du också sju utgåvor av Motorföaren varje år.

5B. Daewoo såldes under eget namn i Europa på 1990-talet, men det gick inget vidare och 2001 drog sig märket tillbaka från Sverige. 2003 återkom det och året efter började Daewoos modeller säljas under namnet Chevrolet i Västeuropa.

☐ Säljes	Annonstext /Produkt, pris, årsmodell etcetera _____
☐ Köpes	_____
☐ Uthyres	Namn _____
☐ Önskas hyra	Telefon _____
☐ Bytes	Adress _____
☐ Fastighet	Postadress _____
☐ Tomt	
☐ Personligt	Medlemsnummer (obligatoriskt) _____

Gå in och testa frågorna på ...

KÖRKORT
ONLINE.SE

... innan du gör ditt teoriprov!

